

**การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง :
กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านบ้านยั้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา**

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2545

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณหน่วยงาน กลุ่มบุคคลที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ ที่เปิดโอกาส มีส่วนร่วมและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลา 9 เดือน (ธันวาคม 2544 ถึง สิงหาคม 2545) ทำให้การทำวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาจารย์ ดร.พัฒนา กิตติอาษา, อาจารย์ สุรียา สมุทคุปต์ และอาจารย์ดารณี จำเอง จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี คำแนะนำที่อาจารย์ ได้วิพากษ์วิจารณ์และข้อคิดเห็นต่าง ๆ ระหว่างที่ทำวิจัยได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างดีทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

กลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้ที่ต้องขอกล่าวขอบพระคุณ ได้แก่ ผู้ใหญ่ บ้านอู่ กำนัน ประธาน อบต. บ้านโพธิ์ อามัยประจำตำบลบ้านโพธิ์ พัฒนาการประจำตำบล บ้านโพธิ์ ชาวบ้านอู่ทุกท่าน ที่ช่วยอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านตำบล บ้านโพธิ์ จำนวน 9 ท่าน ที่ได้ทำงานร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมาตลอดระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ ถ้าหากข้อมูลที่ได้คลาดเคลื่อนจากความเข้าใจผิดผู้วิจัยก็ขออภัยได้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ยังมีบุคคลที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจอย่างสำคัญตลอดมา คือ สมาชิก ในครอบครัวของผู้วิจัยเองที่ต้องกล่าวคำขอบพระคุณ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำหรับข้อเสนอ ข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ของผู้อ่านทุกท่าน **ขอมีส่วนร่วมช่วยในการพัฒนางานวิจัยครั้งนี้**

สิงหาคม 2545

ริสา โปร่งสันเทียะ

บทคัดย่อ

ริสา โปร่งสันเทียะ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านขี้หมู หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติอาษา

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นรายงานการประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านขี้หมู ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 3 ธันวาคม 2544 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2545 เป็นระยะเวลา 9 เดือน ผู้วิจัยได้นำระเบียบการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิดทฤษฎีแบบ “CIPP MODEL” การวิเคราะห์และตีความหมายของข้อมูลมาใช้ในการทำสารนิพนธ์ ผลการวิจัยพบว่ากองทุนหมู่บ้านบ้านขี้หมูมีความยั่งยืนมีประสิทธิภาพในการบริหารในการจัดการกองทุนหมู่บ้าน มีการสร้างงาน การพัฒนาอาชีพ ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน ชาวบ้านยังมีความพึงพอใจพึ่งพาตนเองได้ กองทุนหมู่บ้านมีประโยชน์สำหรับชาวบ้านผู้ที่ยากจนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นชาวบ้านอยู่ดีกินดี ในอนาคตผู้วิจัยเสนอแนะว่ากองทุนหมู่บ้านบ้านขี้หมูก็ควรจะมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้หมูมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีการจัดการ

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

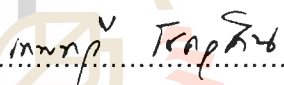
อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักตามสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและประเมิน
โครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(อาจารย์ ดร.พัฒนา กิติยาษา)

กรรมการสอบ

.....
(อาจารย์สุริยา สมทคุปดี)

.....
(อาจารย์เทพทวิ โชควติน)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและ
ประเมินโครงการ

.....
(รศ. ทรงพร ทาเจริญศักดิ์)

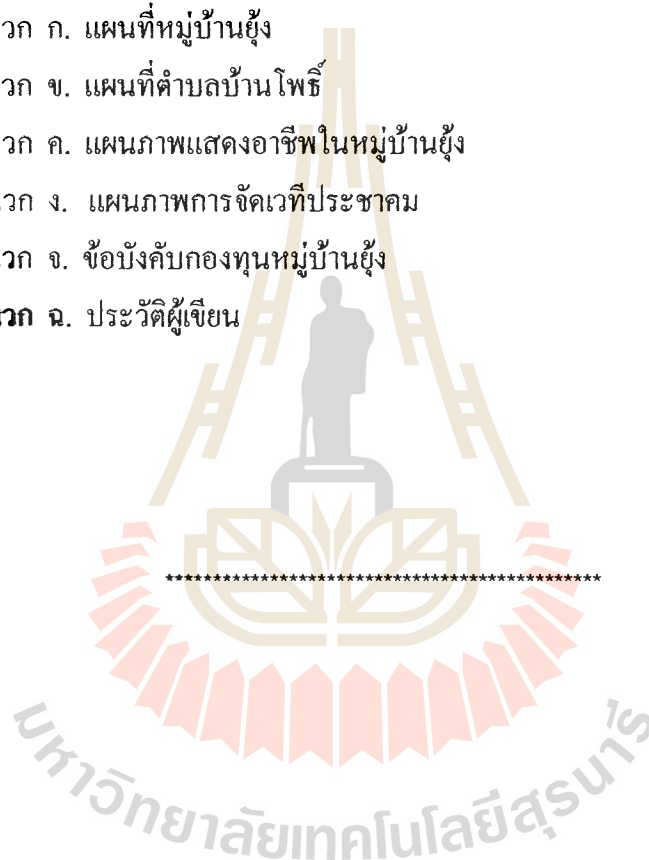
คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่..... เดือน พ.ศ.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
หน้าอำนวยการ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนภูมิและตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	1
กรอบแนวคิดและทฤษฎี	2
วิธีดำเนินการ	5
ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ	6
บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารกองทุนหมู่บ้านของทางราชการ	7
เอกสารที่ได้จัดทำขึ้น โดยเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านยัง	9
ข่าวบทความที่สำคัญเกี่ยวกับกองทุนที่นำเสนอ โดยสื่อมวลชน	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินการประเมินโครงการ	14
วิธีการประเมินโครงการ	14
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ	17
วิธีการเก็บข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	22
บทที่ 4 ผลการติดตามและประเมินโครงการ	24
ผลการประเมินบริบทชุมชน (หน่วยระบบ C)	24
ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม (หน่วยระบบ A)	28
ผลการประเมินผู้ดูแลราย (หน่วยระบบ B)	30
สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ	38

	จ
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	41
สรุป	41
อภิปรายผล	44
ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แผนที่หมู่บ้านยั่งยืน	47
ภาคผนวก ข. แผนที่ตำบลบ้านโพธิ์	48
ภาคผนวก ค. แผนภาพแสดงอาชีพในหมู่บ้านยั่งยืน	49
ภาคผนวก ง. แผนภาพการจัดเวทีประชาคม	52
ภาคผนวก จ. ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านยั่งยืน	53
ภาคผนวก ฉ. ประวัติผู้เขียน	60

สารบัญแผนภูมิและตาราง

หน้า

แผนภูมิที่ 1	แผนภูมิแบบ “ซีพพ์โมเดล”	4
ตารางที่ 4.1	โครงสร้างประชากรหมู่บ้านยั่งยืน	25
ตารางที่ 4.2	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพรับเหมาก่อสร้าง	30
ตารางที่ 4.3	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพทำนา	31
ตารางที่ 4.4	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์	32
ตารางที่ 4.5	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพเย็บผ้า	32
ตารางที่ 4.6	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพค้าขาย	33
ตารางที่ 4.7	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพทำไร่	34
ตารางที่ 4.8	ตารางตัวชี้วัดบริบทผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดฟาง	34
ตารางที่ 4.9	ตารางตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลราย	35
ตารางที่ 5.1	ตารางแสดงสถานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านยั่งยืน	42
ตารางที่ 5.2	ตารางแสดงการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกรายเดือน	43
ตารางที่ 5.3	ตารางแสดงการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกราย 3 เดือน	43

บทที่ 1

บทนำ

เนื้อหาในบทที่ 1 นี้ ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเนื้อหาที่สำคัญแบ่งออกเป็น 5 ข้อย่อย ประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ กรอบแนวคิดทฤษฎี วิธีดำเนินการ และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการเร่งด่วนตามนโยบายของรัฐบาล ที่จะใช้เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นรูปธรรมให้ได้ผลชัดเจนและรวดเร็ว รัฐบาลมั่นใจว่าโครงการนี้จะช่วยลดปัญหาความยากจนและนำไปสู่การสร้างงานให้แก่ประชาชน โดยรัฐบาลจะเป็นผู้ลงทุนทางสังคมและกระจายโอกาสแก่ชีวิตของประชาชน สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีการจัดตั้งกองทุนนี้คือ ประชาชนมีโอกาสใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนและมีศักยภาพสำหรับก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจใหม่ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544)“...นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น ถือเป็นนโยบายที่สำคัญยิ่งในการต่อสู้ปัญหาความยากจนของประเทศซึ่งส่วนใหญ่เผชิญอยู่ มีวัตถุประสงค์มุ่งเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองด้านการเรียนรู้เสริมสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหา เสริมสร้างศักยภาพด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง...” โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งละ 1 ล้านบาท

ผู้วิจัยซึ่งเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ตาม โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้เริ่มปฏิบัติงานเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ถึงเดือนสิงหาคม 2545 เป็นระยะเวลา 9 เดือน ผู้วิจัยเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ในกรณีนี้ผู้วิจัยต้องทำรายงานในรูปแบบสารนิพนธ์เพื่อประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง เมื่อได้ดำเนินโครงการดังกล่าวไปบ้างแล้วจึงจำเป็นต้องมีการประเมินโครงการเพื่อให้ทราบ ปัญหาอุปสรรค ศักยภาพของหมู่บ้านผลสำเร็จของโครงการ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยเพื่อประเมิน โครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อทราบว่ากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

- 2.2.1 หมู่บ้านยังมียังมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้
 - 2.2.2 หมู่บ้านยังมีความสามารถในการจัดการการบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ
 - 2.2.3 หมู่บ้านยังมีการระดมทุนพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
 - 2.2.4 เศรษฐกิจของหมู่บ้านยังได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน
 - 2.2.5 หมู่บ้านยังมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม
- 2.2 เพื่อทราบปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน
- 2.3 เพื่อให้กระบวนการทำสารนิพนธ์เป็นกระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ซึ่งมีความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในชุมชนท้องถิ่นระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศ
- 2.4 เพื่อให้ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านยังในทัศนะของประชาชน และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัดความเข้มแข็งที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด

3. กรอบแนวคิดทางทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการ

3.1 ความหมายเฉพาะของ CIPP

กรอบแนวความคิดทางทฤษฎีของผู้วิจัยในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยังผู้วิจัยเลือกใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “ซีพีพีโมเดล” ตามที่ได้กำหนดไว้ในชุดวิชาการเรียนรู้ด้วยตนเอง ชุดวิชาสารนิพนธ์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ (สำนักมาตรฐานการศึกษา 2545:20) รายละเอียดกรอบแนวคิดทางทฤษฎีดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านได้ดังต่อไปนี้

C (Context) คือ บริบทของหน่วยระบบ ในที่นี้หมายถึงหน่วยระบบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในบริบททางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองระดับประเทศ และบริบททางเศรษฐกิจของชุมชนหมู่บ้านยัง ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบไปด้วยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะการประกอบอาชีพ สถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน ศักยภาพของชุมชน ลักษณะการดำเนินชีวิต ภาวะการเป็นหนี้สิน ผู้นำของชุมชน ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น

I (Input) คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบในที่นี้หมายถึงเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท คณะกรรมการหมู่บ้านที่ได้เลือกตั้งขึ้น เงินที่ผู้กู้ชำระคืน เงินกองทุนสะสม และอื่นๆ

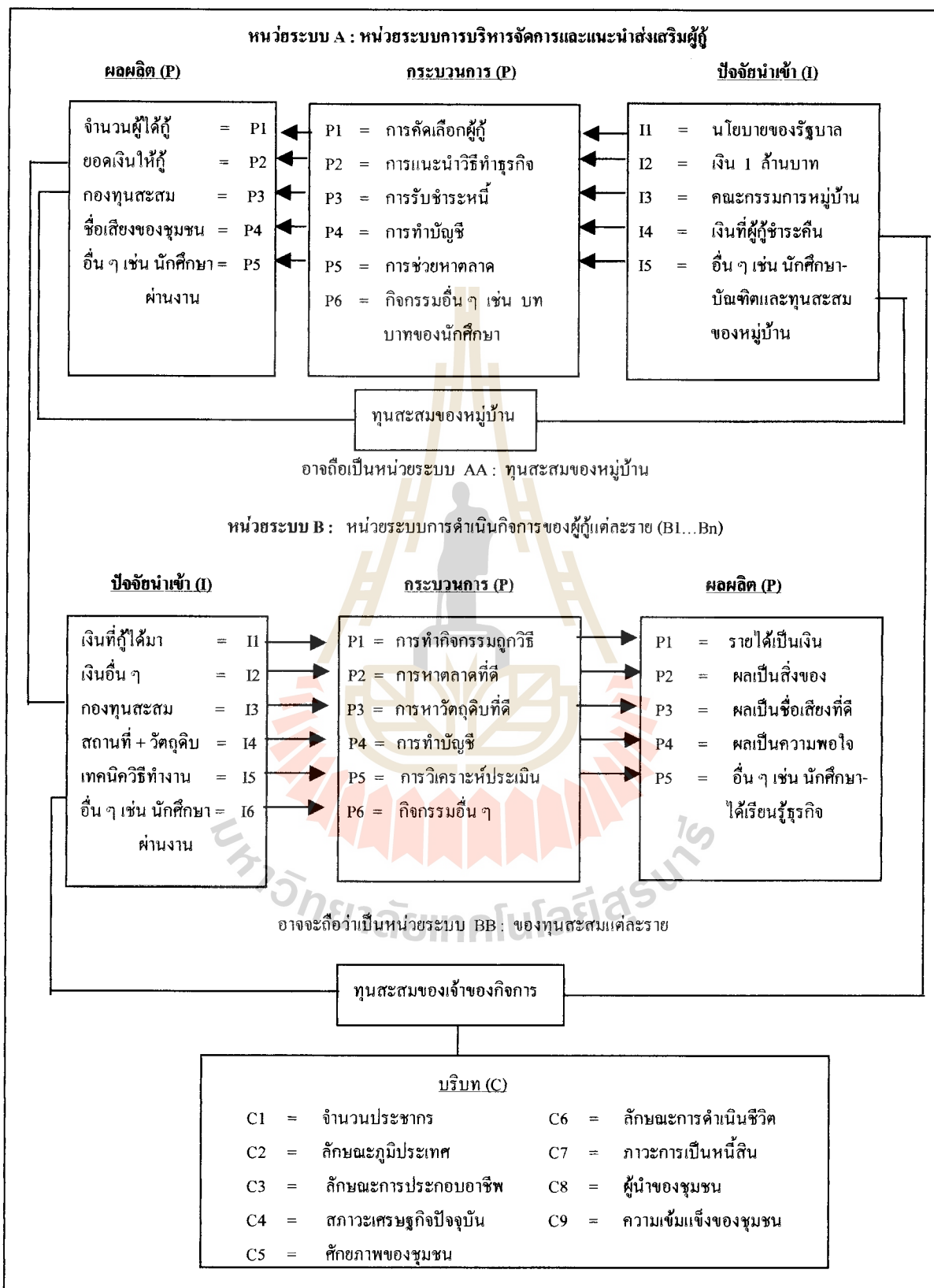
P (Process) คือ กระบวนการของหน่วยระบบในที่นี้หมายถึง กระบวนการของหน่วยระบบในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยังครั้งนี้จะพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้ การคัดเลือกผู้กู้ การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การช่วยหาตลาด และกิจกรรมอื่น ๆ

P (Product) คือ ผลผลิตของหน่วยระบบ ในประเมินโครงการครั้งนี้ปัจจัยผลผลิตของหน่วยระบบประกอบด้วย จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน และอื่น ๆ

แผนภูมิข้างล่างนี้ แสดงองค์ประกอบในการประเมินผลกองทุนหมู่บ้านบ้านซึ้งในรูปแบบของ “ซีพีโมเดล” ซึ่งมีส่วนประกอบสำคัญดังนี้

แผนภูมิที่ 1 : กรอบแนวคิดทฤษฎีแบบ “ซิปพ์โมเดล”

ที่มา : ปรับปรุงมาจากชุดวิชาสารนิพนธ์ (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา 2545 :21) และชุดวิชาการประเมินโครงการ (สำนักงานมาตรฐานการศึกษา 2545)

3.2 ภาพรวมของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนย่อย คือ

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ AA ปัจเจกนำเข้าของหน่วยระบบ A ได้แก่ นโยบายของรัฐบาล เงิน 1 ล้านบาท คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เงินที่ผู้กู้ชำระคืน และอื่น ๆ เช่น นักศึกษากองทุนหมู่บ้าน ทุนสะสมของหมู่บ้าน กระบวนการของหน่วยระบบ A ได้แก่ การคัดเลือกผู้กู้ การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การรับชำระหนี้ การทำบัญชี การช่วยหาตลาด กิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทของนักศึกษา ผลผลิตของหน่วยระบบ A จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้ผู้กู้กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน อื่น ๆ เช่น นักศึกษาผ่านงาน

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ เป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละราย มีปัจเจกนำเข้า ได้แก่ เงินที่ผู้กู้ได้มา เงินอื่น ๆ กองทุนสะสม สถานที่/วัตถุดิบ เทคนิควิธีทำงาน และอื่น ๆ เช่น นักศึกษาผ่านงาน กระบวนการของหน่วยระบบ B ได้แก่ กระทำกิจกรรมถูกวิธี การหาตลาดที่ดี การหาวัตถุดิบที่ดี การทำบัญชี การวิเคราะห์ประเมิน กิจกรรมอื่น ๆ ผลผลิตของหน่วยระบบ B ได้แก่ รายได้เป็นเงิน ผลเป็นสิ่งของ ผลเป็นชื่อเสียง ผลเป็นความพอใจ อื่น ๆ เช่น นักศึกษาได้เรียนรู้ธุรกิจ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

4. วิธีดำเนินการ

ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ และกฎระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านอยู่ และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่ บริบทชุมชน กระบวนการดำเนินงาน สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่ ซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่

ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล

ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 ประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วก็นำข้อมูลที่ได้มาจัดแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, ข้อมูลกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่, เอกสารของทางราชการ และข้อมูลเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่ผู้วิจัยจะ

ยึดเอาหลักการวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการประเมินเป็นหลักและปัจจัยต่างๆใน “CIPP MODEL” เป็นหลัก โดยยึดปัจจัยชี้วัดใน “CIPP MODEL” โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ จัดทำ ให้เป็นระบบ เพื่อสะดวก รวดเร็ว และง่ายต่อความเข้าใจ และทำการสรุปข้อมูล

ขั้นที่ 6 นำเสนอผลการศึกษา สารนิพนธ์เล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อทั้งหมด 5 บท ได้แก่

บทที่ 1 บทนำ นำเสนอเกี่ยวกับ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการประเมิน โครงการ กรอบความคิดทางทฤษฎี วิธีดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

บทที่ 2 การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) ระเบียบกองทุนหมู่บ้านยุง (2544) ข่าวดทความและ สื่อสิ่งพิมพ์ที่นำเสนอโดยสื่อมวลชน

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ นำเสนอเกี่ยวกับรูปแบบการประเมิน และ เครื่องมือ ตัวชี้วัด แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บข้อมูล ตัวชี้วัดบริบทและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดการ ประเมินโครงการโดยภาพรวมและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดผลการทดลองวิธีการใหม่และตัวแปรที่ ศึกษา ตัวชี้วัดการประมวลเทคนิควิธีและตัวแปรที่ศึกษา ตัวชี้วัดอื่น ๆ ข้อจำกัดของการทำสารนิพนธ์ การแจกแจงตัวแปรและลักษณะของค่าบนตัวแปร

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ติดตามการประเมินโครงการ นำเสนอเกี่ยวกับ ผลการประเมิน บริบทชุมชน ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม ผลการทดลองวิธีใหม่ ผลการประมวลเทคนิค วิธีทำธุรกิจของผู้กู้ ผลอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สรุป การบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ นำเสนอเกี่ยวกับ สรุป อภิปรายผลและข้อ เสนอแนะ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

- 1) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุน หมู่บ้านบ้านยุงว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด
- 2) ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนการดำเนินงานของ กองทุนหมู่บ้าน
- 3) ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และแนวทางวัดความ สำเร็จในโครงการต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชน
- 4) ผู้วิจัย ได้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลโครงการ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยที่ เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างเป็นระบบได้

บทที่ 2

การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาที่ผู้วิจัยจะนำเสนอในบทนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งได้จัดแบ่งกลุ่มเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ เอกสารกองทุนหมู่บ้านของทางราชการ เอกสารที่ได้จัดทำขึ้น โดยเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่ และข่าวบทความที่สำคัญเกี่ยวข้องกับกองทุนที่ได้นำเสนอโดยสื่อมวลชน เอกสารดังกล่าวมีความสำคัญเป็นประโยชน์ในการนำมาเป็นแนวทางในการในปฏิบัติให้สอดคล้องกับระเบียบของทางราชการ เป็นแนวทางในการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้านให้ยั่งยืนต่อไป และเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของทางรัฐบาลต่อไป

เอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ โครงการกองทุนหมู่บ้านประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

2.1 เอกสารที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของทางราชการ

2.1.1 นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) นำเสนอข้อมูลที่สำคัญดังต่อไปนี้ เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านดังกล่าวเป็นโครงการเร่งด่วนที่รัฐได้แถลงนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 1 ล้านบาท โดยให้ชุมชนและท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดอนาคตและเป็นผู้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านด้วยตนเอง มุ่งพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน เป็นเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ ลดค่าใช้จ่าย บรรเทาเหตุฉุกเฉิน และเป็นการเพิ่มศักยภาพให้แก่ท้องถิ่น สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติ กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า มุ่งหวังให้ชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักการสำคัญ คือ ความพร้อมของหมู่บ้าน การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน เสริมสร้างความเป็นชุมชนให้ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านด้วยภูมิปัญญาของคนในชุมชน เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน เอกชน และส่วนราชการ กระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ การลดรายจ่าย และสร้าง

สัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้าง ศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับ ฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม ประชาชนใน ท้องถิ่นมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

2.1.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2544) ประกอบไปด้วย 2 หมวด หมวดที่ 1 คือ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วยประธาน รอง ประธาน และกรรมการที่นายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ดำรงตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐ มนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 10 คน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี และให้ ถือตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2544 คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการจัดตั้ง แนวทางการบริหารกองทุน กำหนด แผนการจัดหาเงินทุนและแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน จัดทำร่างกฎหมายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและ ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายอื่นบัญญัติ หมวดที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติดำเนินการที่ คือ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ศึกษารวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน และดำเนินการอื่น ใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ยึดตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 (ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ 2544)

2.1.3 สำนักมาตรฐานการศึกษา (2544). แบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แบบคิดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่าง ๆ เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีสาระสำคัญ คือ ผู้ที่เข้า ร่วมประชุมเพื่อคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องมีจำนวนครัวเรือนสามในสี่ของครัว เรือนทั้งหมด การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นไปตามมติที่ประชุม สำหรับ คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน จะต้องเป็นไปตาม ข้อ 17 ระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการ จัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2.1.4 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2544) แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การขอ

ขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชน เช่น จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากร รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน ในเรื่องระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านเกี่ยวกับสมาชิกภาพ การรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การกู้ยืมเงินและชำระคืนเงินกู้ การตรวจสอบภายใน และวิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ ทุนดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน มีจำนวนกลุ่มองค์กรชุมชนภายในหมู่บ้านกี่กลุ่ม ชื่อกลุ่มกิจกรรมกลุ่ม จำนวนสมาชิก วันที่จัดตั้งขึ้น เงินทุนสะสม ฯลฯ แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีวิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำกิจกรรมอะไร วงเงินกู้ยืม และอื่น ๆ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี 2544

2.2 เอกสารของกองทุนหมู่บ้านยั้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ระเบียบกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง (2544) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านยั้งและสมาชิกร่วมกันร่างแก้ไขและอนุมัติใช้ข้อบังคับโดยผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน ซึ่งอาศัยอำนาจตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง” บ้านยั้ง หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กองทุนตั้งอยู่บ้านเลขที่ 36 หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา หรือที่ทำการผู้ใหญ่บ้านบ้านยั้ง ผู้ใหญ่สานิด กิ่งโพธิ์ มีตำแหน่งเป็นประธานกองทุน ข้อบังคับของกองทุนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ได้รับมติจากที่ประชุมสมาชิกกองทุนเป็นต้นไป วัตถุประสงค์ของกองทุน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และเพื่อสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชน, เพื่อส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้าน เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง ส่งเสริมด้านเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของหมู่บ้าน

คุณสมบัติของผู้กู้เงิน คือ มีภูมิลำเนาอยู่ในบ้านยั้งไม่น้อยกว่า 2 เดือน เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ มีอายุ 20 ปีบริบูรณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา ยินยอมปฏิบัติตามข้อบังคับของกองทุน และได้รับมติให้เข้าเป็นสมาชิกจากที่ประชุมคณะกรรมการกองทุน ค่าธรรมเนียมเข้าเป็นสมาชิกคนละ 20 บาท และจะเรียกคืนไม่ได้ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านยั้ง มี 1 คณะ ประกอบด้วยคณะกรรมการ 9 ท่าน ซึ่งมาจากการเลือกตั้ง การกู้ยืมให้กู้เฉพาะสมาชิกเท่านั้น หลักประกันเงินกู้

ผู้กู้ต้องหาผู้ค้ำประกัน 1 คน และถ้าผู้ค้ำประกันตาย หรือเหตุอื่น ๆ ต้องหาผู้ค้ำประกันรายใหม่ภายใน 10 วัน วิธีให้กู้ สมาชิกผู้กู้ต้องมีแผนการใช้เงิน เขียนคำขอผู้เสนอต่อคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้กู้ก็เบิกเงินที่กู้ได้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 8 ต่อปี หากผิดนัดชำระหนี้ต้องเสียค่าปรับร้อยละ 16 ต่อปี กองทุนมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 กรกฎาคม 2544 จำนวนเงินกู้ การอนุมัติเงินกู้ กำหนดระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ริสา โปร่งสันเทียะ (2545) รายงานการศึกษาชุมชนศึกษาของชุมชนกับอนาคตกองทุนเงินล้าน. ได้นำเสนอเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านบ้านยุง ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2544 มีคณะกรรมการกองทุนจำนวน 9 ท่าน กองทุนหมู่บ้านยุงได้รับโอนเงินล้านเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2544 อนุมัติปล่อยเงินกู้ทั้งหมดจำนวน 965,000 บาท เงินกันไว้ฉุกเฉิน 35,000 บาท มีสมาชิกทั้งหมด 94 ราย กู้ทั้งหมด 53 ราย ส่วนใหญ่ส่งชำระเป็นรายปี จำนวน 1 รายส่งเป็นรายเดือน และอีก 1 รายส่งเป็นราย 3 เดือน

กลุ่มนักศึกษาบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ตำบลบ้านโพธิ์ (2545) โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้จัดทำโครงการนี้เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2545 ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ มีผู้เข้าร่วมดังนี้ ประธานกองทุนหมู่บ้านตำบลบ้านโพธิ์ กรรมการกองทุน นักศึกษาบัณฑิตอาสาของกองทุนหมู่บ้านตำบลบ้านโพธิ์ และอาจารย์นิเทศน์ ผลการจัดเวทีประชาคมพบว่า ทุกหมู่บ้านประสบกับปัญหาแตกต่างกันไป เช่น เงินที่ได้มา 1 ล้าน บาทไม่เพียงพอต่อสมาชิก สมาชิกบางคนไม่ชอบคณะกรรมการจึงไม่ให้ความร่วมมือในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับกองทุน คนจนมักไม่มีสิทธิในการกู้ สมาชิกบางคนนำเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน ผู้กู้ย้ายภูมิลำเนาไม่สามารถติดต่อได้ มีผู้ผลิตแต่ไม่มีตลาดรองรับ คณะกรรมการมีความรู้ น้อย

กลุ่มนักศึกษาบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ตำบลบ้านโพธิ์ (2545) โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ วันที่ 30 มีนาคม 2545 ณ วัดทองตอง มีผู้เข้าร่วมในการจัดเวทีประชาคมดังนี้ สมาชิกผู้กู้กองทุนหมู่บ้านละ 2 คน นักศึกษาบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน อาจารย์นิเทศ และพัฒนาตำบลบ้านโพธิ์จากการประชาคมพบว่า ผู้กู้บางรายขาดประสบการณ์ในการประกอบอาชีพจึงไม่ประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพเท่าที่ควร

2.3 บทความและข่าวที่สำคัญเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน

2.3.1 “กองทุนหมู่บ้านต้องเป็นมากกว่ากองเงิน : (2545 :25) นำเสนอข้อมูลกองทุนหมู่บ้านมีสาระสำคัญ คือ รัฐบาลได้จัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 บาท ให้แก่ชุมชนเพื่อประโยชน์ของประชาชนในด้านการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ มีการรวมกลุ่มกันที่เข้มแข็งมีการช่วย

เหลือเฟือพากัน ทำให้ชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ ส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ให้ชุมชนร่วมกันบริหารกองทุนของตนให้ยั่งยืน ซึ่งถ้าต้องการจะให้ได้ผลตามที่คาดหวังไว้ ประชาชนต้องนำมาลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.3.2 “สมุดปกประจำปี “แมว” มือใหม่หัดบริหารประเทศ ความตั้งใจดีแต่ฝีมือยังไม่ซัด” : (2545). ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ หลังจากการบริหารประเทศของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้เกือบปี ทุกคนคาดหวังว่าเศรษฐกิจจะฟื้นตัวหลังจากที่ทรุดตัวมานาน รัฐบาลได้แถลงนโยบายหลาย ๆ เรื่องรวมทั้งโครงการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ซึ่งรับแรงดำเนินโครงการกันอย่างเต็มที่ แม้จะมีการโอนเงินให้แก่หมู่บ้านไปแล้วแต่ก็ยังประสบกับปัญหา คือชาวบ้านไม่รู้จะนำเงินไปใช้ทำอะไร บางหมู่บ้านยังไม่กล้าปล่อยเงินกู้กลัวปัญหาจะตามมาทีหลัง ซึ่งก็ยังไม่เห็นผลชัดเจนต้องรอให้ครบปีก่อน

2.3.4 นางลักษณ์ เดชระพิพงษ์ (2544 : 32-33) นำเสนอบทความเรื่องจุดเด่นจุดด้อยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. จุดเด่นของกองทุนหมู่บ้าน คือ เกิดกระบวนการพัฒนาคนตีเข้ามาบริหารกองทุนเกิดการรวมกลุ่มความสามัคคี หมู่บ้านต้องมีความพร้อมโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่จะได้รับโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้าน จุดด้อยของกองทุนหมู่บ้าน คือ ระยะเวลากู้ยืมจำกัดใน 1 ปี อาจยังไม่ทันเกิดประโยชน์ชัดเจนก็ต้องหาเงินมาคืนกองทุน วงเงินกู้มีจำกัด ไม่เปิดโอกาสให้ทำโครงการใหญ่เงินลงทุนสูง ระเบียบข้อบังคับไม่เอื้อประโยชน์ต่อคนจน เกิดสภาพหนี้หมุนเวียน คือ ประชาชนมีหนี้เก่ายู่แล้ว กับ ธ.ก.ส., ธ.ออมสิน ฯลฯ สภาพเหมือนนักธุรกิจคือขาดสภาพคล่อง

2.3.5 “กองทุนหมู่บ้านสะกดบทเรียนสอนรัฐอย่าหวังผลเลิศหรู” (ไทยรัฐ 8 พ.ย. 2544, หน้า 8) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ รัฐได้โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านไปแล้วด้วยมุ่งหวังจะให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ แต่จากการประกาศตัวเลขการขยายตัวทางเศรษฐกิจของสำนักงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) สำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กลับหดตัวลงเรื่อยๆ

2.3.6 “คนจนอดหาผู้ค้ำประกันไม่ได้” (ไทยรัฐ 8 พ.ย. 2544, หน้า 8) ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ ปัญหาของโครงการกองทุนหมู่บ้านมีมากมายหลายประการ เช่น การเลือกปฏิบัติญาติพี่น้อง ปัญหาคนจนไม่มีผู้ค้ำประกันให้ ฯลฯ ซึ่งการดำเนินงานของรัฐบาลชุดนี้ได้ทำตามสัญญาเมื่อครั้งหาเสียงอาจถือได้ว่าเป็นรัฐบาลชุดแรกที่ทำตามสัญญาได้ทั้งหมดแต่ผ่านมา 8 เดือนกว่า ผลของการดำเนินงานของรัฐกลับยังไม่เห็นเป็นรูปธรรม อย่างที่คิดไว้ จึงถึงเวลาที่รัฐต้องทบทวนปัญหา

2.3.7 “อัตรการเมืองตั้งสมมติฐานผิด” (ไทยรัฐ 8 พ.ย. 2544, หน้า 8) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ดังนี้ นพ.พลเดช ปิ่นประทีป ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกล่าวว่ารัฐตั้งสมมติฐานผิดตั้งแต่แรกที่จะให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านทำให้เศรษฐกิจขยายตัว แต่ช่วง ก.ค. - ก.ย. ที่ผ่านมาเห็นแล้วว่าเป็นไปไม่ได้ รัฐหวังจะให้เห็นผลเร็วเหมือนมอเตอร์ไซด์ แต่เป็นได้แค่จักรยาน สาเหตุเพราะรัฐไม่เข้าใจธรรมชาติของชาวบ้าน คือ เมื่อได้เงินกู้มาแล้วจะนำไปชำระหนี้เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าก่อน จากนั้นค่อยคิดว่าจะเอาไปทำอะไร ซึ่งต้องรอผลในอีก 2 ปีข้างหน้า จึงจะเห็นผลอย่างคาดหวังไว้

2.3.8 ศัลยา ประชาชาติ (2545 : 16) ได้นำเสนอข้อมูลกองทุนหมู่บ้านช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจโตขึ้น 0.80 % ได้นำเสนอผลการวิจัยไว้ 2 ชิ้น ได้แก่ งานวิจัยของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้สำรวจพบว่าเงินกองทุนหมู่บ้านได้นำไปใช้จ่ายในกิจกรรมการผลิตถึง 89.1 % และเงินเหล่านี้ระบุไว้ว่านำไปใช้ในภาคเกษตรกรรม 61.2 % ซึ่งโครงการกองทุนหมู่บ้านดังกล่าวหวังผลในระยะยาว ดังนั้นรัฐควรติดตามอย่างใกล้ชิด และอีกงานวิจัยของกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา กรมการพัฒนาชุมชน ได้สัมภาษณ์โดยสุ่มพื้นที่ตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่นำไปลงทุนในภาคเกษตร 41.2 % วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่กู้เพื่อลงทุนเพิ่ม และที่สำคัญคือรัฐควรช่วยเหลือในด้านการฝึกฝนทักษะและพัฒนาอาชีพของประชาชน

2.3.9 บทสัมภาษณ์ น.พ. พลเดช ปิ่นประทีป (2544) กล่าวว่าขณะนี้ปล่อยเงินกู้ทั้งหมด 59,273 ล้านบาท ชาวบ้านส่วนใหญ่กู้ไปทำการเกษตร ซึ่งทำให้เกิดจุดอ่อนในด้านการหมุนเงินต้องใช้เวลานานเป็นปี เกี่ยวกับบัณฑิตกองทุนนั้นเป็นโครงการระยะสั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการจ้างงาน พัฒนาค้นให้มีประสิทธิภาพ และสิ่งที่สังคมคาดหวังจะให้บัณฑิตกองทุนจะไปสร้างความเข้มแข็งนั้นเป็นไปได้ยาก

2.3.10 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2544) คู่มือนักศึกษา. นำเสนอว่าโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพของโครงการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนนำไปสู่ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของชุมชนในระดับฐานราก มุ่งให้ชาวบ้านพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนสนับสนุนการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์และเพื่อความมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งรัฐได้จัดสรรเงินงบประมาณแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ โดยกำหนดให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประโยชน์ทั้งตัวนักศึกษาเองและเพื่อเชื่อมโยงและประสานงานของภาครัฐกับชุมชน ได้ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนที่เป็นจริงเป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ต่อไป

จากการทบทวนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้รับประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ ดังนี้

1. เอกสารของทางราชการช่วยให้ผู้วิจัยได้ความรู้พื้นฐานของกองทุนหมู่บ้าน เข้าใจนโยบายหลักการ วัตถุประสงค์ สามารถกำหนดตัวแปร ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบในบริบทกองทุนหมู่บ้าน
2. เอกสารกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ช่วยให้ผู้วิจัยได้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง วัตถุประสงค์กองทุน การสมัครเป็นสมาชิกกองทุน การขอคู่มือการพิจารณาวงเงินกู้ และความรู้พื้นฐานของบ้านยั้ง ช่วยให้ผู้วิจัยกำหนดการประเมินได้ถูกต้อง ช่วยให้ผู้วิจัยได้ความรู้เกี่ยวกับบริบทชุมชน การดำเนินงาน ผลผลิต ทั้งหมู่บ้านโดยรวม และของผู้ดูแลราย
3. ข่าวดูและบทความที่สำคัญเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน ช่วยให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านในชุมชนต่าง ๆ ทราบผลการดำเนินงานของรัฐบาลได้ทุกระยะ และช่วยให้ผู้วิจัยได้รับทราบสถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

เนื้อหาในบทนี้ จะนำเสนอวิธีดำเนินการประเมินโครงการ ที่ผู้วิจัยได้เข้าไปทำการศึกษากองทุนหมู่บ้านตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง วิธีการประเมินโครงการหรือรูปแบบการประเมินนั้นผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากการศึกษาในชุดวิชานิตินธ์ ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อหลักคือ วิธีการประเมินโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ วิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดปรากฏในรายงานฉบับนี้

1. วิธีการประเมินโครงการ

1.1 รูปแบบการประเมิน

- 1) หลักการพื้นฐานของการประเมินเป็นการประเมินตามรายงานสภาพจริง หรือที่เรียกว่า “Authentic Evaluation”
- 2) การตัดสินคุณค่า ความเด่น ความค้อย ไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการประเมิน แต่อาจทำในเชิงชี้แนะสำหรับตัวบ่งชี้บางตัวเท่านั้น
- 3) การกำหนดเกณฑ์สำหรับการตัดสินค่าของตัวบ่งชี้จะไม่กระทำไว้ล่วงหน้า แต่จะทำการเก็บข้อมูลก่อนสำหรับตัวบ่งชี้ทุกตัว แล้วจึงค่อยพิจารณาว่าควรกำหนดเกณฑ์ ตัดสินค่าสำหรับตัวบ่งชี้ใดบ้างแล้วจึงค่อยพิจารณาตัดสินตามเกณฑ์นั้น ส่วนตัวบ่งชี้ที่ไม่มีกำหนดเกณฑ์ก็เสนอผลโดยไม่มีการตัดสินค่า แต่เป็นการรายงานผลข้อมูลตามสภาพจริง
- 4) รูปแบบการประเมินเป็นการประเมินเชิงระบบซึ่งตรงกับ ซิพพ์โมเดล “CIPP MODEL” C การประเมินสภาวะแวดล้อม, I การประเมินปัจจัยนำเข้า, P การประเมินกระบวนการ, P การประเมินผลผลิต (โปรดดูรายละเอียด “ซิพพ์โมเดล” ในบทที่ 1)

1.2 การใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการประเมินที่เน้นการนำข้อมูลที่เป็นตัวเลขมาใช้ในการวิเคราะห์สรุปผลเพื่อยืนยันความถูกต้องของสิ่งที่ค้นพบ หรือข้อสรุปต่าง ๆ ของปัญหาวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณจึงต้องมีการใช้สถิติต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเหล่านั้น

1.3 การใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ การประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นระเบียบวิธีการวิจัยเชิงประจักษ์ให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นรายละเอียดเรื่องเล่าและคุณลักษณะต่างๆ ในเชิงลึกที่ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยตัวเลข การวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่นและการปรับกรอบคำถามแนวคิดวิธีการวิจัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเพื่อให้เข้าถึงการวิเคราะห์และตีความหมายข้อมูลที่ลุ่มลึก

และสะท้อนให้เห็นภาพความเป็นจริงมากที่สุดซึ่งจะศึกษาเฉพาะรายกรณีของกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1.4 ศึกษาเฉพาะกรณี ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะรายกรณี หรือเป็นการวิจัยที่กำหนดขอบเขตและเนื้อหาไว้ที่ชุมชนเฉพาะแห่งแล้วศึกษาในทุกแง่มุมของชุมชน โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎี เทคนิควิธีการประเมินรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพมาเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัยชุมชนที่ได้ทำการวิจัยครั้งนี้คือ หมู่บ้านขี้ผึ้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 103 ครัวเรือน หน่วยในการวิเคราะห์ใช้ทั้งข้อมูลที่เป็นตัวเลขและที่ไม่ใช่ตัวเลข โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลจาก ผู้นำหมู่บ้าน ประธานกองทุน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน สมาชิกของกองทุน และสมาชิกของหมู่บ้าน โดยเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยเฉลี่ยในทุกพื้นที่ของหมู่บ้านอย่างทั่วถึง คือ

บร. 1, 2, 3, 4, 9 เลือกสุ่มตัวอย่าง 30 % จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด

บร. 11 ศึกษาทุกรายกรณีที่มีเงินกองทุนหมู่บ้านขี้ผึ้ง จำนวน 53 ราย

บร. 5 เป็นการประชุมประชาคมในระดับตำบล โดยได้เชิญประธานกองทุน คณะกรรมการกองทุนจากทุกหมู่บ้านมาประชาคมร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

1.5 นำเสนอผลงานวิจัยโดยอาศัยความคิดโดยยึดรูปแบบเชิงระบบ “ซิพพีโมเดล” กรอบแนวความคิดทางทฤษฎีของผู้วิจัย ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง ผู้วิจัยเลือกใช้ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า “CIPP Model” C (Context) คือ บริบทของหน่วยระบบกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา I (Input) คือ ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับจัดสรรตามนโยบายของรัฐบาลจำนวน 1 ล้านบาท P(Process) คือ ปัจจัยกระบวนการของหน่วยระบบ โครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง P (Product) คือ ปัจจัยผลผลิตของหน่วยระบบ ในการประเมินโครงการครั้งนี้ปัจจัยผลผลิตของหน่วยระบบประกอบด้วย จำนวนผู้ได้กู้ ยอดเงินให้กู้ กองทุนสะสม ชื่อเสียงของชุมชน และอื่น ๆ (โปรดดูการประยุกต์ใช้ “ซิพพีโมเดล” ในการวิจัยครั้งนี้ในบทที่ 1)

1.6 ขอบเขตการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูล ในการทำวิจัยตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นพื้นที่ที่ตัวเองรับผิดชอบในฐานะเป็นบัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 ถึงเดือนสิงหาคม 2545 เป็นระยะเวลา 9 เดือน ผู้วิจัยได้ศึกษาหาข้อมูลในเรื่อง

1. หมู่บ้านขี้ผึ้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. กองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1.7 เลือกพื้นที่ศึกษา ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาเฉพาะหมู่บ้านยั้ง ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งได้จัดสรรทุนการศึกษาให้แก่บัณฑิตตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการเพื่อที่จะให้บัณฑิตได้เข้ามาช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้ศึกษากองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งและหมู่บ้านยั้ง ตามที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในพื้นที่นี้ การวิจัยครั้งนี้เป็นลักษณะเฉพาะได้เลือกวิจัยพื้นที่รับผิดชอบของผู้วิจัย ซึ่งได้ผ่านกระบวนการสอบคัดเลือกตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกหมู่บ้านยั้ง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง สมาชิกกองทุนผู้กู้ และสมาชิกกองทุนที่ไม่ได้กู้เงินในโครงการ ประกอบไปด้วย

1. ผู้ให้ข้อมูลระบบ A คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งทั้งหมด 94 ราย
2. ผู้ให้ข้อมูลระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นรายบุคคล จำนวน 53 ราย
3. ผู้ให้ข้อมูลระบบ C คือ คราวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้านยั้ง จำนวน 103 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่างของแต่ละระบบมีดังนี้

ระบบ A คือ ภาพรวมของกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ประชากรในหน่วยระบบนี้ได้แก่ประชากรทั่วไป, คณะกรรมการกองทุน 9 ท่าน, ประธานกองทุน, เลขานุการ, เภรัญญิก, สมาชิกผู้ไม่ได้อู้, พัฒนาการประจำตำบล, เจ้าหน้าที่สถานีอนามัยตำบลมะค่า อปต. บ้านโพธิ์

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านยั้ง ประกอบด้วย

1. นายสานิต	กิ่งโพธิ์	ตำแหน่ง	ประธาน
2. นายประสิทธิ์	จันทโพธิ์	ตำแหน่ง	รองประธาน
3. นางเนือง	เอี่ยม โศกสูง	ตำแหน่ง	เลขานุการ
4. ส.ต.อ.สนับ	กิ่งโพธิ์	ตำแหน่ง	เฮอร์ญญิก
5. นายทองคำ	ศรีบุญเรือง	ตำแหน่ง	กรรมการ
6. นายประสิทธิ์	เปลื้องกลาง	ตำแหน่ง	กรรมการ
7. นายฐิติกา	ไขโพธิ์	ตำแหน่ง	กรรมการ
8. นายมานิต	เอี่ยม โศกสูง	ตำแหน่ง	กรรมการ
9. นางลำดี	พินไย	ตำแหน่ง	กรรมการ

ระบบ B คือ สมาชิกผู้กู้แต่ละรายกรณี ณ ช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ มีทั้งหมด 53 ราย แบ่งตามกลุ่มอาชีพที่กู้ยืมดังนี้

1. ทำนา จำนวน 19 ราย คิดเป็น 35.85 % ของผู้กู้ทั้งหมด เป็นเงิน 330,000 บาท คิดเป็น 34.20 % ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
 2. ค้าขาย จำนวน 20 ราย คิดเป็น 37.74 % ของผู้กู้ทั้งหมด เป็นเงิน 385,000 บาท คิดเป็น 39.90 % ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
 3. ทำไร่ จำนวน 1 ราย คิดเป็น 1.88 % ของผู้กู้ทั้งหมด เป็นเงิน 20,000 บาท คิดเป็น 2.07 % ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
 4. เลี้ยงสัตว์ หมู, ไก่, ปลา และวัว จำนวน 9 ราย คิดเป็น 16.98% ของผู้กู้ทั้งหมด เงิน 160,000 บาท คิดเป็น 16.58% ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
 5. เพาะเห็ดฟาง จำนวน 1 ราย คิดเป็น 1.88 % ของผู้กู้ทั้งหมด เป็นเงิน 15,000 บาท คิดเป็น 1.55 % ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
 6. รับเหมาก่อสร้าง จำนวน 2 ราย คิดเป็น % ของผู้กู้ทั้งหมด เป็นเงิน 35,000 บาท คิดเป็น 3.63 % ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
 7. ช่างเย็บผ้า จำนวน 1 ราย คิดเป็น 1.88 % ของผู้กู้ทั้งหมด เป็นเงิน 20,000 บาท 2.07 % ของจำนวนเงินกู้ทั้งหมด
- รวมผู้กู้ทั้งหมด 53 ราย เป็นเงินทั้งสิ้น 965,000 บาท

ระบบ C คือ สมาชิกหมู่บ้านยั้งทั้งหมด 103 ครัวเรือน ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่มีคุณสมบัติที่สามารถให้ข้อมูลกับเราได้ แยกได้ดังนี้

ระบบ A คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และสมาชิกที่ไม่ได้กู้ 30 % เป็นจำนวน 30 ราย

ระบบ B สมาชิกผู้กู้ทุกคน จำนวน 53 ราย คิดเป็น 100 % ของผู้กู้ทั้งหมด

ระบบ C สมาชิกหมู่บ้านยั้งโดยสุ่มเลือกตัวอย่างกระจายอย่างทั่วถึง 30% คือ 30 ราย

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดในการประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยแบ่งตัวแปร และตัวชี้วัดโดยยึดเอาหน่วยระบบในการวิเคราะห์เป็นหลัก ดังนี้

ตัวแปร	ตัวชี้วัด
<u>ระดับหมู่บ้าน</u>	
C1 – จำนวนประชากร	1. จำนวนประชากรชาย, หญิง, เด็ก, คนชรา
C2 – ลักษณะภูมิประเทศ	1. จำนวนแหล่งน้ำ

	<ol style="list-style-type: none"> 2. ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติ 3. สภาพพื้นดิน
C3 – ลักษณะการประกอบอาชีพ	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาชีพที่ทำปัจจุบัน 2. อาชีพเสริม
C4 – สถานะเศรษฐกิจปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เศรษฐกิจฝืดเคือง
C5 – ศักยภาพของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความสามัคคีในชุมชน 2. การช่วยเหลือพึ่งพากัน 3. ความซื่อสัตย์ 4. ความอบอุ่นในครอบครัว
C6 – ลักษณะการดำเนินชีวิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขนาดของครอบครัว 2. การนับถือเครือญาติ
C7 – ภาวะการเป็นหนี้สิน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนหนี้สิน
C8 – ผู้นำของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเข้มแข็ง 2. มีความเสียสละ 3. อุทิศตนเพื่อสังคม
C9 – ความเข้มแข็งของชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชุมชนรักใคร่ปรองดองกัน 2. ชุมชนมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

ตัวแปร ตัวชี้วัด

ระดับหมู่บ้าน

I1 – นโยบายของรัฐบาล	<ol style="list-style-type: none"> 1. สมาชิกเข้าใจในระเบียบกองทุนฯ 2. สมาชิกเข้าใจในนโยบายของรัฐบาล
I2 – เงินกองทุน 1 ล้านบาท	<ol style="list-style-type: none"> 1. เงิน 1 ล้านบาทในบัญชีกองทุนฯ
I3 – คณะอนุกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนคณะกรรมการกองทุนฯ 9 ท่าน
I4 – เงินที่ผู้กู้ชำระคืน	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนเงินในบัญชี 2. จำนวนดอกเบี้ยที่ได้รับ

I5 – เงินทุนสะสมอื่น ๆ

3. จำนวนค่าปรับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

1. เงินกองทุนอื่น ๆ ของหมู่บ้าน

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับหมู่บ้าน

P1 – การคัดเลือกผู้กู้

1. คุณสมบัติของผู้กู้
2. ผู้ค้ำประกัน
3. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุน

P2 – การแนะนำวิธีทำธุรกิจ

1. ผู้แนะนำ
2. ประเด็นในการแนะนำ
3. วิธีการแนะนำ
4. จำนวนครั้งในการแนะนำ

P3 – การรับชำระหนี้

1. จำนวนเงินต้น ดอกเบี้ย ค่าปรับ
2. คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

P4 – การทำบัญชี

1. การทำบัญชีรับ - จ่าย
2. คณะกรรมการผู้รับผิดชอบ

P5 – การช่วยเหลือตลาด

1. ผู้ที่ช่วยเหลือตลาด
2. วิธีการในการส่งเสริมการตลาด
3. ปัญหาอุปสรรค

P6 – การจัดทำระเบียบกองทุนฯ

1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน
2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ
3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับหมู่บ้าน

P1 – จำนวนผู้ได้กู้เงิน

1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้
2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ได้รับอนุมัติให้กู้แต่ละครั้ง

P2 – ยอดเงินให้กู้

3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้

1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และยอดเงินที่ได้
รับอนุมัติแต่ละครั้ง
2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ทั้งหมด
3. ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติ

P3 – เงินกองทุนสะสม

1. ยอดเงินกองทุนสะสม

P4 – ชื่อเสียงของชุมชน

1. การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ
2. มีเงินหมุนเวียนในชุมชน
3. เศรษฐกิจดีขึ้น
4. ดอกผลเพิ่มขึ้น

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับรายบุคคล

I1 – จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ

I2 – จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้

1. จำนวนเงินลงทุนนอกเหนือจากเงินกู้
2. ที่มาของเงินทุน

I3 – กองทุนสะสม

1. จำนวนเงินกองทุนสะสมของผู้กู้

I4 – สถานที่ / วัตถุประสงค์

1. สถานที่ในการประกอบอาชีพ
2. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ
3. วัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ

I5 – เทคนิควิธีทำงาน

1. ความรู้ความสามารถในการประกอบ
อาชีพ

ตัวแปร

ตัวชี้วัด

ระดับรายบุคคล

P1 - การทำกิจกรรมธุรกิจ

1. ได้ผลผลิตตามเป้าหมาย
2. ประสิทธิภาพสำเร็จในการประกอบ
กิจกรรม

P2 – การหาตลาด	1. มีตลาดรองรับสินค้า
P3 – การหาวัตถุดิบ	1. มีตลาดซื้อวัตถุดิบ 2. วัตถุดิบหาง่ายในท้องตลาด
P4 – การทำบัญชี	1. จัดทำบัญชีรับ – จ่ายเงิน
P5 – การวิเคราะห์ประเมิน	1. มีการประเมินผลสำเร็จของการประกอบธุรกิจ

ตัวแปร	ตัวชี้วัด
<u>ระดับรายบุคคล</u>	
P1 - รายได้เป็นเงิน	1. มีรายได้เพิ่มมากขึ้น 2. ไม่มีหนี้สิน 3. มีความเป็นอยู่ดีขึ้น
P2 - ผลเป็นสิ่งที่ของ	1. มีสิ่งของเพิ่มขึ้น 2. มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้น
P3 – ผลเป็นชื่อเสียง	1. มีชื่อเสียงในสังคม
P4 – ผลเป็นความพอใจ	1. มีความภูมิใจในความสำเร็จของตน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

4.1 แบบ บร. 1 - บร. 12

- บร. 1 ข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้านยัง
- บร. 2 ข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
- บร. 3 ความรู้ความเข้าใจและทัศนคติที่มีต่อกองทุนหมู่บ้าน
- บร. 4 แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน
- บร. 5 แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- บร. 6 แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน

บร. 7 แบบรายงานการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน
ในทัศนะของประชาชน

บร. 8 โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

บร. 9 แบบบันทึกการสัมภาษณ์

บร. 10 แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน

บร. 11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี

บร. 12 การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน

4.2 การจัดเวทีประชาคมในระดับหมู่บ้านและในระดับตำบล

5. วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ผู้วิจัยเลือกใช้มีหลายวิธี ดังนี้

1. การสัมภาษณ์โดยใช้ แบบ บร. เป็นการสัมภาษณ์ที่ใช้คำถามที่มีกรอบมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยสัมภาษณ์สมาชิกของหมู่บ้านยั้งทั้งหมด ทั้งผู้รู้และไม่ผู้รู้เงินกองทุนเป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้นภาคสนาม ช่วงเวลาที่ออกไปพบชาวบ้านส่วนใหญ่คือหลังเวลาเลิกงานประมาณ 18.00 น. - 21.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ทุกคนพักผ่อนอยู่กับบ้านมีเวลามากพอที่จะให้สัมภาษณ์ได้และช่วงวันเสาร์อาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดประจำสัปดาห์ ในวันทำงานปกติส่วนใหญ่จะเจอแต่คนแก่ซึ่งอยู่เฝ้าบ้าน

2. การสังเกต โดยการสังเกตสิ่งทีพบเห็นเพื่อหาข้อมูล และหาความรู้ที่ผู้วิจัยต้องการ เช่น การทำ บร.11เราต้องไปสังเกตดูว่าสมาชิกที่กู้เงินนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่และการสังเกตการประชุมกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ณ ช่วงเวลา 9 เดือน ระหว่างการทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้วิจัยได้สังเกตและได้ทำการบันทึกข้อมูลไปพร้อมกันการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้การบันทึกสิ่งทีพบเห็นโดยการสังเกตพฤติกรรมของชาวบ้าน ลักษณะคำพูด ท่าทาง ใช้สายตาสังเกตสภาพสิ่งแวดล้อมของหมู่บ้าน สภาพความเป็นอยู่ สภาพความเป็นจริงกับคำถามที่ชาวบ้านตอบซึ่งส่วนน้อยไม่ตรงกับทีพูดแต่บางคนก็จะพูดจริง บางคนจะพยายามหลบหน้าไม่ยอมตอบคำถาม บางคนเบื่ทีเราเข้าหมู่บ้านบ่อยๆ เพราะกลัวเราไปสอดแนมว่าเค้าไม่ได้นำเงินไปใช้ประโยชน์จริง

3. การใช้ข้อมูลมือสอง ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น สถานีอนามัยบ้านมะค่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโพธิ์ ทีทำการผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข ข้อมูลจาก กชช.2 ค., จปฐ., อินเตอร์เน็ต พัฒนาการประจำตำบลบ้านโพธิ์ เป็นข้อมูลทีเก็บรวบรวมไว้แล้วผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลนั้นมาใช้ได้ และสัมภาษณ์ใหม่เพื่อความแน่นอน

4. การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน และเวทีประชาคมระดับตำบลโดยผู้วิจัยเข้าไปมีส่วนร่วมกับสมาชิกในชุมชน เพื่อหาข้อมูลชุมชน ข้อมูลบริบทชุมชน และอื่น ๆ

5. ใช้การบันทึกเหตุการณ์ โดยบันทึกข้อมูลเพื่อเก็บรายละเอียดให้ได้มากที่สุด

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลทั้งหมดจากการศึกษาภาคสนามแล้วก็นำมาแยกแยะวิเคราะห์ตีความหมาย วิเคราะห์ตัวแปรตัวชี้วัด วิเคราะห์เพื่อประเมินบริบทชุมชน ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการ และ ปัจจัยผลผลิต เพื่อเป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ข้อมูลของผู้วิจัย ที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพคือไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นสถิติตัวเลขเน้นการบรรยายเชิงพรรณนา ข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลที่เป็นจริงและน่าเชื่อถือ เพราะผู้วิจัยได้ลงมือปฏิบัติเองโดยการเข้าไปมีส่วนร่วม คคลุกคลีกับสมาชิกในหมู่บ้านยั้ง ระยะเวลาในการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ 9 เดือน และขั้นตอนสุดท้าย คือนำเสนอรายงานในรูปแบบสารนิพนธ์

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

เนื้อหาในบทที่ 4 นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการติดตามและประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน บ้านยัง ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อย่อยที่สำคัญ 4 หัวข้อ ได้แก่ ผลการประเมินบริบทชุมชน (หน่วยระบบ C) ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม (หน่วยระบบ A) ผลการประเมินผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B) และสรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ รายละเอียดมีดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน (หน่วยระบบ C)

ผลการประเมินบริบทชุมชนของหมู่บ้านยัง ประกอบไปด้วย ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านยัง สภาพปัจจุบัน ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านวัฒนธรรม รายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านยัง ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านยัง ไม่ได้มีบันทึกไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์เลย ได้แต่เพียงทราบจากคำบอกเล่าจากบรรพบุรุษหลายยุคหลายสมัยว่า คำว่า “ยัง” มีที่มาจากชื่อซึ่งใช้เรียกสิ่งปลูกสร้างที่มีไว้สำหรับบรรจุและเก็บรักษาข้าวของชาวภาคอีสาน มีขนาดแตกต่างกันไป มีลักษณะคล้ายบ้านหรือที่อยู่อาศัยของมนุษย์เรา คนสมัยโบราณนิยมสร้างยังติดกับอาคารบ้านเรือน หรือบางบ้านก็ใช้ยังเป็นที่อยู่อาศัยโดยต่อเติมหลังคาออกจากตัวยัง โดยแต่แรกตั้งชุมชนนั้นคนทำเลที่ตั้งเป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่าอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก จึงได้ตั้งถิ่นฐานกันที่บริเวณที่ตั้งของหมู่บ้านในปัจจุบัน

1.2 สภาพปัจจุบัน

การตั้งถิ่นฐาน การตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านยังนั้น ไม่มีหลักฐานบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เฒ่าผู้แก่เล่าสืบต่อกันมาว่า “หมู่บ้านยัง” ตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้านแรกแล้วต่อมาหมู่บ้านอื่นก็ขอแยกตัวออกไปตั้งชื่อเป็นหมู่บ้านใหม่ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ลักษณะของภูมิประเทศที่แบ่งแยกกันเพราะความห่างไกลของพื้นที่ตั้งและมีทุ่งนาที่ระหว่างหมู่บ้าน, ประชากรเพิ่มมากขึ้น บ้านเรือนหนาแน่นเพิ่มขึ้นทำให้ปกครองไม่ทั่วถึง

การขยายตัวของประชากร ความเป็นมาของหมู่บ้านยังตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษดั้งเดิมนั้น ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัดว่าเป็นชนพื้นเมืองเชื้อสายโคกพนมดีถิ่นฐานมาจากที่ใด ได้แต่เพียงทราบจากคำบอกเล่าปากต่อปากว่าหมู่บ้านนี้ตั้งมานานกว่าสองร้อยปี จากคำบอกเล่ามีผู้ใหญ่หมู่บ้านคนแรก คนต่อมาชื่อผู้ใหญ่จันทร์ คนที่สามชื่อผู้ใหญ่คง คนที่สี่ชื่อผู้ใหญ่พรม คนที่ห้าชื่อผู้ใหญ่เปี๊ยะ คนที่หกชื่อผู้ใหญ่เทียน และคนปัจจุบันชื่อผู้ใหญ่สานิด กิ่งโพธิ์ การขยายตัวของประชากรแต่เดิมนั้นประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะด้านการสาธารณสุขยังให้บริการไม่ทั่วถึง ทำให้การควบคุมจำนวนประชากรขาดประสิทธิภาพ ประชาชนขาดการศึกษา มีความเชื่อแบบดั้งเดิมคือมีลูก

มากจะทำให้สุขภาพมีคนเลี้ยงดูยามแก่ชรา แต่ในปัจจุบันมีพัฒนาการทางการสาธารณสุขและมีภาวะเศรษฐกิจที่เป็นตัวบีบบังคับทำให้ต้องมีการควบคุมจำนวนประชากร

หมู่บ้านยังมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 103 ครัวเรือน แต่อาศัยอยู่จริงเพียง 94 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 547 คน แยกเป็นชาย 239 คน คิดเป็นร้อยละ 43.69 เป็นหญิง 308 คน คิดเป็นร้อยละ 56.31 ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มอายุส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 18 - 50 ปี ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 โครงสร้างประชากรหมู่บ้านยัง พ.ศ. 2544

ลักษณะประชากร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	239	43.69
หญิง	308	56.31
2. อายุ		
1 วัน – 3 ปีเต็ม	31	5.67
3 ปี 1 วัน – 6 ปีเต็ม	32	5.85
6 ปี 1 วัน – 12 ปีเต็ม	64	11.70
12 ปี 1 วัน – 14 ปีเต็ม	31	5.67
15 ปี 1 วัน – 18 ปีเต็ม	30	5.48
18 ปี 1 วัน – 50 ปีเต็ม	270	49.36
50 ปี 1 วัน – 60 ปีเต็ม	39	7.13
60 ปี 1 วันขึ้นไป	50	9.14

ที่มา : แบบ บร. , ข้อมูล กชช.2 ค. ตำบลบ้านโพธิ์ 2544

ริสา โปร่งตันเทียะ (2545). รายงานศักยภาพชุมชนกับอนาคตกองทุนเงินล้าน

โรงเรียนและการศึกษา หมู่บ้านยังไม่มีสถานศึกษาตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เด็กนักเรียนต้องเดินทางไปเรียนยังต่างหมู่บ้านใกล้ ๆ คือ โรงเรียนบ้านมะค่า และโรงเรียนตำบลบ้านโพธิ์ ตั้งอยู่ห่างจากหมู่บ้านประมาณ 1 กิโลเมตร เด็กนักเรียนในระดับมัศึกษาก็เดินทางไปเรียนในตัวเมือง และโรงเรียนมหิศราธิบดีซึ่งตั้งอยู่หมู่บ้านศรีพัฒนา ชาวบ้านยังส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับคือมัธยมศึกษาตอนต้น

สุขภาพอนามัย หมู่บ้านยังไม่มีสถานอนามัยแต่จะมีสถานอนามัยประจำตำบล ตั้งอยู่ หมู่บ้านหนองบัว ห่างจากหมู่บ้านยังประมาณ 1 กิโลเมตร ชาวบ้านยังได้รับสวัสดิการด้านการ สาธารณสุขจากโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ชราและคนพิการได้รับสวัสดิการอย่างทั่วถึง

การขยายตัวของชุมชน การตั้งบ้านเรือนของประชากรขยายตัวเพิ่ม โดยตั้งบ้านเรือน เพิ่มขึ้นในพื้นที่ดินของตนเอง และตั้งบ้านเรือนอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันกับเครือข่าย ประชาชนส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองแต่มีเนื้อที่น้อยเพราะปัจจุบันขายให้นายทุนกันเยอะ ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว นับถือเครือญาติผู้เฒ่าผู้แก่ ดำรงชีวิตความเป็นอยู่แบบเรียบง่าย ปลูกผักสวนครัวไว้กินเองเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย มีอะไรก็แบ่งปันกันระหว่างเพื่อนบ้าน และมีความ รักใคร่สนิทสนมกันรู้จักกันทั้งหมู่บ้าน

ระบบนิเวศน์ของชุมชน

ทำเลที่ตั้ง หมู่บ้านยังตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่บนที่ราบสูงโคราช สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นทุ่งหญ้าเมืองร้อน

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านแสนเมือง หมู่ที่ 7
ทิศใต้	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านมะค่าพัฒนา หมู่ที่ 10
ทิศตะวันออก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	บ้านมะค่าพัฒนา หมู่ที่ 10
ทิศตะวันตก	มีอาณาเขตติดต่อกับ	ตำบลตลาด อำเภอเมือง

มีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สะดวกมีรถสองแถววิ่งรับส่งผู้โดยสารอย่างสะดวกสบาย มีถนนลาดยางของ รพช. ตัดผ่านเพื่อเชื่อมเส้นทางคมนาคมกับหมู่บ้านอื่นประมาณ 1.5 กิโลเมตร มีถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก และถนนลูกรังเชื่อมเส้นทางในหมู่บ้าน

สภาพที่ดิน โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ราบสูง ไม่มีป่าทึบ สภาพพื้นดินเป็นดินร่วนปนทราย มีความเค็มของเกลือสินเธาว์กระจายอยู่ทั่วไปพื้นดินไม่เหมาะแก่การเพาะปลูก สภาพดินเป็นดินทราย ซึ่งมีลักษณะ ไม่ดูดซับน้ำทำให้น้ำแห้งระเหยรวดเร็ว ไม่เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ดินของหมู่บ้านยังส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อการเกษตรกรรม

สภาพอากาศ ลักษณะสภาพอากาศโดยทั่วไปของหมู่บ้านยัง มีเป็นสภาพอากาศเหมือนภูมิอากาศตะวันออกเฉียงเหนือโดยทั่วไป มีภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อน ในฤดูหนาวอุณหภูมิโดยเฉลี่ย 20 องศาเซลเซียส ในฤดูร้อนอุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ 37 องศาเซลเซียส ฤดูฝนมักประสบปัญหาฝนทิ้งช่วงในฤดูเพาะปลูก ลักษณะภูมิอากาศเป็นแถบมรสุมเมืองร้อนมี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม ถึง เดือนมิถุนายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนตุลาคม
 ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์

ป่าไม้และพื้นที่สาธารณะ สภาพป่าไม้ในปัจจุบันเหลือเป็นส่วนน้อย เพราะถูกตัดลงทำลายไปเยอะเพื่อหาพื้นที่ทำกิน เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย บางส่วนตัดไม้เพื่อมาทำเชื้อเพลิงหุงต้ม และเผาถ่าน

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน แหล่งน้ำในปัจจุบันก็ยังคงมีอยู่ แต่มีสภาพต้นเงินยังไม่ได้ดำเนินการขุดลอกหรือบูรณะใหม่ ทำให้ในฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอในการทำเกษตรกรรม และอุปโภคบริโภค แหล่งน้ำที่ชาวบ้านใช้บริโภคได้แก่ น้ำฝน โดยมีภาชนะรองรับคือโอ่งขนาดใหญ่เพียงพอแก่การใช้ดื่มทั้งปี

ระบบสาธารณูปโภค

- 1) ด้านการไฟฟ้า มีไฟฟ้าเข้าหมู่บ้านประมาณ ปี พ.ศ. 2527 สมาชิกในหมู่บ้านมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน
- 2) ด้านการประปา มีประปาของหมู่บ้านใช้ประมาณ ปี พ.ศ. 2535 สมาชิกในหมู่บ้านมีประปาใช้ครบทุกครัวเรือน
- 3) ด้านการคมนาคม มีถนนใช้ติดต่อกับหมู่บ้านอย่างสะดวกสบาย ประกอบด้วย
 - ถนนลูกรัง มี จำนวน 5 สาย ยาวประมาณ 10 กิโลเมตร
 - ถนนลาดยาง มี จำนวน 1 สาย ยาวประมาณ 2 กิโลเมตร
 - ถนน คสล. มี จำนวน 1 สาย ยาวประมาณ 800 เมตร
- 4) ด้านโทรคมนาคม มีโทรศัพท์ใช้อย่างทั่วถึงทั้งโทรศัพท์บ้านและโทรศัพท์สาธารณะ

1.3 ด้านการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ประชากรในหมู่บ้านยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ซึ่ง ประกอบไปด้วย อาชีพทำนา เป็นส่วนใหญ่ของประชากรทั้งหมด ทำไร่, เลี้ยงหมู, เลี้ยงไก่, เลี้ยงปลา, เลี้ยงเป็ด, เลี้ยงวัว, ตีเหล็ก, เย็บผ้า, คำขาย, รับจ้าง, กรรมกร และรับราชการ มีเพียงส่วนน้อย ส่วนใหญ่พ้อบ้านออกไปขายแรงงานต่างถิ่น แม่บ้านคนชรา และเด็กอยู่เฝ้าบ้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่มีหนี้สินทั้งนอกระบบ และในระบบ

1.4 ระบบสังคมวัฒนธรรม

เครือญาติ สมาชิกในหมู่บ้านยังก็เหมือนสังคมไทยส่วนใหญ่ คือ นับถือเครือญาติ ทั้งญาติฝ่ายพ่อ และญาติฝ่ายแม่ ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว ประกอบไปด้วย

พ่อ แม่ และลูก มีเพียงส่วนน้อยที่มีลักษณะครอบครัวขนาดใหญ่ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ ลูก ตายาย น้ำ หลาน ฯลฯ

วัดและประเพณี มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นที่พักประสังสรรค์ของคนชรา หากมีงานประเพณีต่าง ๆ จะให้ความช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี มีความสามัคคีกลมเกลียวปราศจากปัญหาอาชญากรรมและปัญหาเสพติด และวันสำคัญทางศาสนาที่ชาวบ้านมาร่วมกันทำกิจกรรม มีดังนี้ ประเพณีขึ้นปีใหม่, ประเพณีวันวิสาขบูชา, ประเพณีวันอาสาฬหบูชา, ประเพณีวันมาฆบูชา, ประเพณีเทศมหาชาติ, ประเพณีสงกรานต์, ประเพณีเข้าพรรษา, ประเพณีออกพรรษา, ประเพณีบุญข้าวสารท, ประเพณีทำบุญทอดกฐิน, ประเพณีลอยกระทง, ประเพณีเลี้ยงศาลดาปู่, ประเพณีทำขวัญข้าว เป็นต้น

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านยั่งยืน จะพิจารณาเชิงระบบโดยแบ่งเป็นการประเมิน 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยผลผลิต ดังต่อไปนี้

ผลการประเมินกองทุนหมู่บ้านยั่งยืนโดยภาพรวม (หน่วยระบบ A)

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A

I1 นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์และเปิดเวทีชาวบ้านพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลที่จัดสรรเงินงบประมาณมาให้โดยหวังว่าจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าได้ และประชาชนได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการทุกระยะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีและถูกต้องตรงกัน ก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือร่วมใจกันในหมู่บ้านยั่งยืน

I2 เงิน 1 ล้านบาทที่ได้รับจัดสรรเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2544 เงินปล่อยกู้ทั้งหมด 965,000 บาท เงินกันไว้ฉุกเฉิน 35,000 บาท และมีเงินออมจากสมาชิก 8,300 บาท ซึ่งส่วนใหญ่ที่ปล่อยกู้เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพที่ทำอยู่เดิมแล้ว จากผู้กู้ทั้งหมด จำนวน 53 ราย มีกำหนดส่งชำระเป็นรายปี จำนวน 51 ราย, ผู้กู้ราย 3 เดือน จำนวน 1 ราย และรายเดือน จำนวน 1 ราย เงินกองทุนของหมู่บ้านยั่งยืนยังคงมีอยู่ต่อไป

I3 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั่งยืน ได้ผ่านกระบวนการประชาคมหมู่บ้านโดยคัดเลือกจากสมาชิกของกองทุน คณะกรรมการต้องสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านบ้านยั่งยืนด้วย คณะกรรมการมีจำนวน 9 ท่าน เป็นชาย 5 ท่าน และหญิงอีก 4 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย

1. นายสานิต	กิ่งโพธิ์	ตำแหน่ง	ประธาน
2. นายประสิทธิ์	ชินโพธิ์	ตำแหน่ง	รองประธาน
3. นางเนือง	เอี่ยมโคกสูง	ตำแหน่ง	เลขานุการ
4. ส.ต.อ.สนับ	กิ่งโพธิ์	ตำแหน่ง	เหรัญญิก

5. นายทองคำ	ศรีบุญเรือง	ตำแหน่ง	กรรมการ
6. นายประสิทธิ์	เป็ลื่องกลาง	ตำแหน่ง	กรรมการ
7. นางจิตติกา	ไชโย	ตำแหน่ง	กรรมการ
8. นางมานิต	เอี่ยมโคกสูง	ตำแหน่ง	กรรมการ
9. นางลำลี	พินโย	ตำแหน่ง	กรรมการ

14 เงินที่ผู้กู้ชำระคืน เนื่องจากส่วนใหญ่มีกำหนดส่งเป็นรายปี เงินที่ผู้กู้ชำระคืนมีเพียง 2 ราย ต้องรอนครบกำหนด 1 ปี ซึ่งครบกำหนดงวดแรกในเดือนตุลาคม

15 อื่น ๆ เช่น บัณฑิตกองทุนหมู่บ้าน มีบทบาทในกองทุนเพียงส่วนน้อย เพราะวัตถุประสงค์หลักคือ มุ่งให้บัณฑิตเข้ามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการประเมินกองทุนหมู่บ้าน การที่จะมีส่วนช่วยให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งมีศักยภาพนั้น ต้องขึ้นอยู่กับสมาชิกในชุมชนร่วมมือร่วมใจกัน

2. ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A

P1 การคัดเลือกผู้กู้พบว่าโปร่งใส กระบวนการคัดเลือกผู้กู้ของกองทุนหมู่บ้านบ้านยู้ง ดำเนินการโดยสมาชิกเขียนใบสมัคร ชำระค่าธรรมเนียมคนละ 20 บาท ผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติ ความน่าเชื่อถือของผู้กู้ ผู้ค้ำประกัน ตลอดจนแผนงานและโครงการที่ขอกู้ และต้องสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านยู้งด้วย

P2 การรับชำระหนี้ กองทุนหมู่บ้านยู้งได้รับชำระหนี้จากผู้กู้เพียง 2 ราย เท่านั้นที่มีกำหนดชำระเป็นรายเดือนและราย 3 เดือน ต้องรอให้ครบ 1 ปี ถึงจะมีเงินดอกเบี้ยและเงินต้นคืนเข้าบัญชีกองทุน และสมาชิกท่านอื่น ๆ จะได้กู้ต่อไป

P3 การทำบัญชี ผู้ที่มีหน้าที่ทำบัญชีรับ-จ่ายเงินของกองทุนหมู่บ้านคือ เหวัญญิกของกองทุน ขณะนี้ยังไม่พบปัญหาใดเกิดขึ้น

P4 กิจกรรมอื่น ๆ เช่น บทบาทของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านมีส่วนช่วยประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และให้ความช่วยเหลือเท่าที่พอจะทำได้ตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง

3. ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A

P1 จำนวนผู้ได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านยู้ง มีทั้งหมด 53 ราย ซึ่งจะพิจารณาจากผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนก่อน จึงจะได้รับอนุมัติเงินกู้ ซึ่งก็มีปัญหาอยู่บ้างคือทุกคนอยากได้เงินกู้ แต่จำนวนเงินกองทุนมีน้อยเกินไปทำให้ได้กู้ไม่ทั่วถึงต้องรออยู่ในรอบต่อไป

P2 ยอดเงินให้กู้ทั้งหมด 965,000 บาท และกันไว้สำหรับฉุกเฉิน 35,000 บาท สำหรับยอดเงินที่ให้กู้นั้น พบกับปัญหาว่าชาวบ้านส่วนใหญ่อยากได้เงินจำนวนมากกว่นี้เพราะตามระเบียบนั้นผู้ได้เพียงคนละ 20,000 บาท ครั้นจะเอาไปลงทุนก็น้อยเกินไป ไม่สามารถนำไปลงทุน

ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนสูง และระยะเวลาให้กู้ก็ถือว่า เป็นระยะสั้นเกินไปบางคนยังไม่ทันได้ทำประโยชน์เห็นผลชัดเจนก็ต้องนำเงินต้นมาคืนกองทุนแล้ว

P4 ชื่อเสียงของชุมชน หมู่บ้านยังมีชื่อเสียงในด้านบวกเพราะจากการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่พบปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นมีเพียงปัญหาเล็ก ๆ น้อย ๆ และก็สามารถแก้ไขได้

P5 อื่น ๆ บัณฑิตกองทุนตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติผ่านงาน ซึ่งบัณฑิตหรือผู้วิจัยนั้นได้ปฏิบัติจริงในพื้นที่หมู่บ้านผู้ โดยกำหนดว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นกิจกรรมหลักของการศึกษา และยังเป็น การสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของผู้วิจัยซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง

3. ผลการประเมินหน่วยระบบ B (ผู้กู้แต่ละราย)

เป็นการประเมินผู้กู้แต่ละรายจะพิจารณาปัจจัยนำเข้า ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัย ผลผลิตของผู้กู้แต่ละรายของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบ้านผู้ มีผู้ทั้งหมด 53 ราย จากสมาชิกกองทุนทั้งหมด 94 ราย ซึ่งแบ่งกลุ่มอาชีพ ได้ 7 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มอาชีพทำนา, กลุ่มอาชีพค้าขาย, กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์, อาชีพรับเหมาก่อสร้าง, อาชีพเย็บผ้า, อาชีพเพาะเห็ดฟาง และอาชีพทำไร่

3.1 ผลการประเมินบริบทเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านผู้ หน่วยระบบ B

ผลการประเมินบริบทเฉพาะของกองทุนหมู่บ้านบ้านผู้จะพิจารณาจากปัจจัยตัวชีวิตที่สำคัญได้แก่ ความรู้ ทรัพย์สิน หนี้สิน หนี้ในระบบ อาชีพหลัก รายได้ ประสบการณ์ของผู้กู้แต่ละราย ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการประเมินบริบทของผู้กู้แต่ละรายดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ตัวชีวิตบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพรับเหมาก่อสร้าง

ลำดับที่	ชื่อ - สกุล	ความรู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้กองทุน	อาชีพหลัก	รายได้/เดือน	ประสบการณ์
1	นายโสภณ คำแก้ว	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถยนต์	-	15,000	รับเหมาก่อสร้าง	10,000	ทำมานานแล้ว
2	นางสินีนาด คำแก้ว	ป.ตรี		-	20,000	รับราชการ	12,000	ประมาณ 10 ปี
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					35,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น

ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

ตารางที่ 4.3 ตัวชีวัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพทำนา

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความ รู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบ การณ์
1	นางจวน ไชโพธิ์	ป.4	มีที่ดิน, บ้าน, มีที่นา	-	10,000	ทำนา	3,000	ทำมา นานแล้ว
2	นายประคอง ชื่นโพธิ์	ป.4	“	-	20,000	ทำนา	5,000	“
3	น.ส.ฐิติกา ไชโพธิ์	ป.6	“	-	10,000	ทำนา	4,000	“
4	นายทวี เมืองกลาง	ป.6	“	-	10,000	อบต.	2,000	“
5	นางช่วง แอบโคกสูง	ป.4	“	-	20,000	รับจ้าง	6,000	“
6	นางค่องศรี บาดรโพธิ์	ป.6	“	-	20,000	ทำนา	5,000	“
7	นายนันทวุฒิ เมืองกลาง	ป.6	“	-	10,000	รับจ้าง	4,000	“
8	นางสมพร เงินโพธิ์	ป.6	“	-	15,000	รับจ้าง	4,000	“
9	นางบุญเลี้ยง ชื่นโพธิ์	ป.6	“	-	20,000	ทำนา	6,000	“
10	นายยันต์ ชิ่งโพธิ์	ป.4	“	-	20,000	ทำนา	4,000	“
11	นางณัฐติมา บึงระงม	ป.6	มีบ้าน, มีที่ดิน, มีที่นา, มีรถมอเตอร์ไซด์	-	20,000	ทำนา	5,000	“
12	นางไม้มิ่ง กิ่งโพธิ์	ป.4	“	-	15,000	ทำนา	4,000	“
13	นางมานิตย์ เขียมโคกสูง	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา, รถยนต์	-	20,000	ทำนา	8,000	“
14	นางเข็มทราย กิ่งโพธิ์	ป.4	“	-	20,000	เย็บผ้า	4,000	“
15	นายประสิทธิ์ เปลื้องกลาง	ป.6	“	-	20,000	ทำนา	4,000	“
16	นางอารีย์ ชิ่งโพธิ์	ป.6	“	-	20,000	ทำนา	4,000	“
17	นางใจ ค้างสูงเนิน	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา, รถบรรทุก	-	20,000	ทำนา	2,000	“
18	น.ส.ชนิตา กระจ่างโพธิ์	ป.ตรี	มีบ้าน, มีที่ดิน, มีที่ นา	-	20,000	รับราชการ	6,000	8
19	นางแว่น เขียงห้วง	ป.4	มีบ้าน, มีที่ดิน, มีรถยนต์	18,000	20,000	ทำนา	5,000	ทำมา นานแล้ว
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					330,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สิน ได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น

ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

ตารางที่ 4.4 ตัวชี้วัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความ รู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบการณ์
1	นางระเบียบ กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา, รถยนต์	-	20,000	ทำนา	4,000	ทำมานานแล้ว
2	นายมนัส ไขโพธิ์	ปวศ.	มีบ้าน, ที่ดิน	-	20,000	รับจ้าง	13,000	ประมาณ 5 ปี
3	นายเสนอ ชูเกาะ	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา	-	20,000	ทำนา	4,000	ทำมานานแล้ว
4	นายเอม ศาโพธิ์	ป.4	“	-	20,000	รับจ้าง	2,000	“
5	นางสำราญ ไทมะณี	ป.6	“	-	20,000	รับจ้าง	8,000	“
6	นายสานิต กิ่งโพธิ์	ม.3	มีบ้าน, มีที่ดิน, ที่นา, รถยนต์	ธกศ. 70,000	20,000	รับราชการ	30,000	“
7	น.ส.จันทร์ อินทรางาม	ม.3	มีบ้าน, ที่ดิน	-	15,000	รับจ้าง	5,000	“
8	น.ส.เดือน ไขโพธิ์	ม.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถ มอเตอร์ไซด์	-	15,000	รับราชการ	7,000	3 ปี
9	น.ส.สุกัญญา ชิงโพธิ์	ม.3	มีบ้าน, ที่ดิน	-	10,000	รับจ้าง	4,000	ทำมานานแล้ว
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					160,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น
ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

ตารางที่ 4.5 ตัวชี้วัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพเย็บผ้า

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความ รู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบการณ์
1	นางเนื่อง เอี่ยมโคกสูง	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถ มอเตอร์ไซด์	-	20,000	เย็บผ้า	6,000	ประมาณ 7 ปี
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					20,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น
ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

ตารางที่ 4.6 ตัวชี้วัดบริบทของผู้กู้แต่ละราย : กลุ่มอาชีพค้าขาย

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความ รู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบ การณื
1	นายสนั่น เอี่ยมโคกสูง	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถ มอเตอร์ไซด์	2 ล้าน บาท	20,000	ทำนา	2,000	ทำมา นานแล้ว
2	นางสมภาร กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถยนต์	-	20,000	รับจ้าง	4,000	“
3	นางจรัส พลอดกลาง	ป.6	มีบ้าน, มีที่ดิน	-	20,000	ค้าขาย	3,000	“
4	น.ส.พร กิ่งโพธิ์	ป.6	“	-	20,000	ค้าขาย	5,000	“
5	นางสำลี พันโย	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา	-	20,000	ค้าขาย	8,000	“
6	นางจำปี เอี่ยมละอ	ป.6	“	-	20,000	เย็บผ้า	5,000	“
7	นางระเบียบ ปั้นสูงเนิน	ป.6	มีบ้าน, มีรถยนต์, ที่ดิน, รถมอเตอร์ไซด์	-	20,000	ค้าขาย	4,000	“
8	น.ส.สมคิด กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, มีรถยนต์, ที่ดิน	-	20,000	ค้าขาย	4,000	“
9	นางอรนุช แก้วโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถ มอเตอร์ไซด์	-	20,000	ค้าขาย	4,000	“
10	น.ส.เรณู กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, รถมอเตอร์ไซด์	-	20,000	ค้าขาย	3,000	“
11	ส.ต.อ.สนับ กิ่งโพธิ์	ม.6	มีบ้าน, รถยนต์, ที่ดิน	100,000 กู้สหกรณ์	20,000	รับราชการ	10,000	ประมาณ 10 ปี
12	นางสายบัว น้อยกลาง	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, รถ มอเตอร์ไซด์	-	20,000	ทำนา	5,000	ทำมา นานแล้ว
13	นางสำเนียง กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, มีรถยนต์, ที่ดิน, รถมอเตอร์ไซด์	-	20,000	ค้าขาย	10,000	“
14	นางประนอม กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา, รถยนต์	รถส. 70,000	20,000	ค้าขาย	30,000	“
15	น.ส.ประเทือง นานอก	ป.6	มีรถยนต์	-	15,000	ค้าขาย	9,000	“
16	นางสำราญ กิ่งโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา, รถมอเตอร์ไซด์	-	15,000	รับจ้าง	9,000	“
17	น.ส.โกสั๋ง ปุ่นโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน	-	15,000	ธุรกิจ ส่วนตัว	5,000	“
18	น.ส.เมียน กมโพธิ์	ป.6	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา, รถมอเตอร์ไซด์	-	10,000	รับจ้าง	4,000	“
19	น.ส.สอยดาว ปานคำ	ป.6	มีรถยนต์, มีบ้าน	-	10,000	เย็บผ้า	10,000	“
20	นางเสริมศรี ขุนงามขำ	ป.6	มีบ้าน, มีที่ดิน, มีรถ มอเตอร์ไซด์	-	10,000	เย็บผ้า	7,000	“
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					385,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น

ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

ตารางที่ 4.7 ตัวชี้วัดบริบทของผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพทำไร่

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความ รู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบการณ์
1	นางเป็รียว ไชโพธิ์	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน, ที่นา	-	20,000	ทำนา	10,000	ทำมานานแล้ว
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					20,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น
ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

ตารางที่ 4.8 ตัวชี้วัดบริบทของผู้ดูแลราย : กลุ่มอาชีพเพาะเห็ดฟาง

ลำดับ ที่	ชื่อ - สกุล	ความรู้	ทรัพย์สิน	หนี้สิน	หนี้ กองทุน	อาชีพ หลัก	รายได้/ เดือน	ประสบการณ์
1	นายพลอย ปลาโพธิ์	ป.4	มีบ้าน, ที่ดิน, รถมอเตอร์ไซด์	-	15,000	ทำนา	5,000	ทำมานานแล้ว
รวมเงินกู้กองทุนทั้งหมด					15,000			

ที่มา : แบบ บร. 11 แบบศึกษาเฉพาะรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น
ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

จากตารางที่ 4.2 – 4.8 จะเห็นว่าปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลรายนั้นแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการประกอบธุรกิจคือผู้มีส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการประกอบกิจกรรมตามคำขอู้ เพราะทำมาแต่เดิมอยู่ก่อนแล้ว ด้านความรู้ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ทรัพย์สินจะมีบ้าน ที่ดิน ที่นา เป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง และรถมอเตอร์ไซด์มีเกือบทุกหลังคาเรือน หนี้สินมีจำนวน 5 คน ส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สิน อาชีพหลักของสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านบ้านผู้มื่ออาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก รายได้โดยเฉลี่ย ประมาณ 4,000 บาท / เดือน

3.2 ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของผู้ดูแลราย (หน่วยระบบ B)

การประเมินปัจจัยนำเข้าในการดำเนินกิจกรรมของผู้ดูแลราย เราจะพิจารณาจากตัวชี้วัดสำคัญ 5 ตัวชี้วัด ได้แก่ เงินกู้ที่ได้, เงิน อื่น ๆ สถานที่ + วัตถุประสงค์, เทคนิควิธีทำงาน และกำลังงาน

(จำนวนคนงาน) ในกรณีของสมาชิกผู้กู้แต่ละรายของกองทุนหมู่บ้านยัง ตัวชี้วัดดังกล่าวจะนำเสนอ ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้าของผู้กู้แต่ละรายของกองทุนหมู่บ้านยัง พ.ศ. 2544

กลุ่มอาชีพ	เงินกู้ที่ได้ (เฉลี่ยต่อกลุ่มอาชีพ)	เงินอื่น ๆ	สถานที่ + วัตถุประสงค์	เทคนิควิธีทำงาน	คลังงาน (หน่วย)
ทำนา (19 คน)	20,000	-	ที่บ้าน	ทำมานานแล้ว จนเกิดความชำนาญ	สมาชิกใน ครัวเรือน
ค้าขาย (20 คน)	20,000	-	ที่บ้าน	“	สมาชิกใน ครัวเรือน
เลี้ยงสัตว์ (9 คน)	15,000	-	ที่บ้าน	“	สมาชิกใน ครัวเรือน
รับเหมาก่อสร้าง (2 คน)	15,000	-	ต่างจังหวัด	“	ประมาณ 10 คน
เย็บผ้า (1 คน)	20,000	-	ที่บ้าน	“	1 คน
ทำไร่ (1 คน)	20,000	-	ต่างจังหวัด	“	สมาชิกใน ครัวเรือน
เพาะเห็ดฟาง (1 คน)	15,000	-	ที่บ้าน	“	สมาชิกใน ครัวเรือน

ที่มา : บร. 11 แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี

หมายเหตุ : ตัวเลขทรัพย์สินได้ข้อมูลมาจากสมาชิกแต่ละคน แต่การประเมินเงินนั้น

ผู้วิจัยประเมินตามราคาท้องตลาด เดือนกันยายน 2544

จากตารางที่ 4.9 จะเห็นได้ว่าโดยภาพรวมนั้นจำนวนเงินที่ผู้กู้แต่ละรายได้รับ คือ 20,000 บาท สถานที่ในการประกอบกิจกรรมคือที่บ้าน เทคนิควิธีทำงานนั้นทำมาตั้งแต่ดั้งเดิมจนเกิดความชำนาญในอาชีพ จำนวนคนงานจะเป็นสมาชิกในครัวเรือนช่วยกัน

3.3 ผลการประเมินกระบวนการของผู้กู้แต่ละราย (หน่วยระบบ B)

ในแง่ของกระบวนการของผู้กู้แต่ละรายนั้น ผู้วิจัยจะพิจารณาแยกตามกลุ่มอาชีพ โดยที่จะให้ความสนใจกับตัวแปรและตัวชี้วัดที่สำคัญได้แก่ การทำกิจกรรมถูกวิธี การหาตลาดที่ดี การหาวัตถุประสงค์ และการทำบัญชี ซึ่งแยกกลุ่มอาชีพได้ดังนี้

กลุ่มผู้มีอาชีพทำนา มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 19 ราย เป็นเงิน 330,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้มีอาชีพทำนาส่วนใหญ่มีเทคนิควิธีการประกอบอาชีพทำนาแบบดั้งเดิม ทำสืบต่อกันมาเรื่อย ๆ ไม่ได้ศึกษาหรือได้รับการฝึกอบรมมาจากที่ไหนและทำนาสำหรับบริโภคในครัวเรือนเหลือส่วนน้อยก็ขายใช้หนี้บ้าง ไม่ได้ทำนาเป็นธุรกิจเนื้อที่ทำนาก็ประมาณ 5 - 10 ไร่ต่อครัวเรือน แรงงานที่ใช้ก็จากสมาชิกในครอบครัวจ้างแรงงานที่มีอยู่ขังบ้านใกล้เรือนเคียง สำหรับเงินกู้ที่ได้รับโดยเฉลี่ยคนละ 20,000 บาท ก็นำมาลงทุนเพิ่มสำหรับซื้อปุ๋ย จ้างแรงงาน ฯลฯ

กลุ่มอาชีพค้าขาย มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 20 ราย เป็นเงิน 385,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้มีอาชีพค้าขายส่วนใหญ่ก็ประกอบอาชีพค้าขายอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่กู้เงินมาเป็นทุนเพิ่ม เพื่อซื้อสินค้าเข้าร้าน สำหรับอาชีพค้าขายนั้นจะมีเงินทุนหมุนเวียนทุกวัน ส่วนใหญ่ก็จะขายของชำในหมู่บ้าน ขายแร่ ขายเสื้อผ้า ฯลฯ

กลุ่มอาชีพเลี้ยงสัตว์ มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 9 ราย เป็นเงิน 160,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้กู้ส่วนใหญ่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรองจากทำนา เช่น เลี้ยงวัว หมู ไก่ เป็ด ฯลฯ ซึ่งเงินที่กู้ได้ก็จะนำมาซื้อพันธุ์สัตว์ ซื้ออาหารสัตว์ ฯลฯ

อาชีพรับเหมาก่อสร้าง มีสมาชิกผู้กู้ 2 ราย เป็นเงิน 35,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้กู้ได้นำเงินที่กู้ได้ไปเป็นทุนซื้อเครื่องมือในการประกอบอาชีพ แต่เงินกองทุนมีจำนวนจำกัดทำให้น่าไปลงทุนเยอะ ๆ ไม่ได้ก็ไม่พอที่จะนำไปลงทุนในกิจการใหญ่ ๆ ได้

อาชีพเย็บผ้า มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 1 ราย เป็นเงิน 20,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้กุนำเงินที่กู้ได้ไปซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการเย็บผ้า สถานที่ที่ใช้ประกอบกิจกรรมคือที่บ้านของผู้กู้เอง กิจกรรมดังกล่าวผู้กู้เคยทำอยู่ก่อนแล้ว

อาชีพเพาะเห็ดฟาง มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 1 ราย เป็นเงิน 15,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้กุนำเงินไปประกอบกิจกรรมจริง โดยอาชีพดังกล่าวผู้กุก่อนแล้ว เงินทุนที่กู้กองทุนหมู่บ้านก็นำมาซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการเพาะเห็ดฟาง

อาชีพทำไร่ มีสมาชิกผู้กู้จำนวน 1 ราย เป็นเงิน 20,000 บาท ผลการประเมินพบว่าผู้กุนำเงินไปลงทุนทำไร่จริง อาชีพทำไร่ก็ทำมาก่อนแล้ว

กล่าวโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ปัจจัยกระบวนการของผู้กู้กองทุนหมู่บ้านบ้านยังมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินกิจกรรมจริงตามคำขอผู้กู้ในแต่ละอาชีพก็นำเงินกู้ออกไปลงทุนเพิ่มจากอาชีพที่ทำอยู่ก่อนแล้ว มีประสบการณ์การทำงานมานานแล้ว แต่มีข้อจำกัดอยู่ที่จำนวนเงินที่ขอผู้กุน้อยเกินไปบางครั้งยังไม่ทันเกิดประโยชน์ที่เห็นผลได้ชัดเจน

3.4 ผลการประเมินผลผลิตของผู้ดูแลราย (หน่วยระบบ B)

ผู้วิจัยจะประเมินผลผลิตของผู้ดูแลรายของกองทุนหมู่บ้านบ้านบึง แยกตามกลุ่มอาชีพ โดยที่แต่ละกลุ่มอาชีพจะได้พิจารณาผลโดยตรง ผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อม มีรายละเอียดดังนี้

อาชีพทำนา ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่ม เพื่อลงทุนทำนา ซ่อปุ๋ย จ้างแรงงาน มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

อาชีพค้าขาย ผลโดยตรงคือ ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่มเพื่อขยายกิจการ มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพที่มั่นคง มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือ ผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตนมีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

อาชีพเลี้ยงสัตว์ ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่มเพื่อซื้อพันธุ์สัตว์ ซื้ออาหารสัตว์ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตนมีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

อาชีพรับเหมาก่อสร้าง ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่มเพื่อขยายกิจการ มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

อาชีพทำไร่ ผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่มเพื่อขยายกิจการ มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นมาตอบสนองความต้องการ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

อาชีพเย็บผ้าผลโดยตรงคือผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่ม เพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ มีอาชีพ มีการประกอบกิจกรรมในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้กู้มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้กู้มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

อาชีพเพาะเห็ดฟางผลโดยตรงคือ ผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงมีเงินลงทุนเพิ่ม มีรายได้ มีเงินสำหรับซื้อสิ่งของที่จำเป็นมาตอบสนองความต้องการ มีอาชีพที่มั่นคง มีการประกอบกิจกรรม

ในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ผลกระทบทางอ้อมคือผู้ที่มีความภาคภูมิใจในผลผลิตของตน มีการพึ่งพาตนเองได้ ผู้ที่มีศักยภาพมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจในครอบครัวอย่างยั่งยืน

สรุปภาพรวมของกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง

กองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งสมาชิกส่วนใหญ่กู้ไปเพื่อดำเนินกิจกรรมทางด้านการเกษตรคือ ทำนา และเลี้ยงสัตว์ ลำดับต่อมาคือกู้เงินมาลงทุนค้าขาย และอื่น ๆ โดยภาพรวมส่วนใหญ่ก็นำมาทำกิจกรรมตามคำขอกู้จริงซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำมาแต่ดั้งเดิมกู้เงินมาเพื่อเป็นทุนเพิ่มเท่านั้น ในส่วนน้อยที่ไม่สามารถทราบได้ว่าเป็นข้อมูลจริงหรือเท็จเพราะอาศัยการสอบถามจากญาติพี่น้อง เนื่องจากผู้กู้ไปทำงานต่างจังหวัด เป็นส่วนน้อยที่ไม่ได้นำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง และบางส่วนกู้เงินไปใช้หนี้เจ้าหนี้รายอื่น ๆ แต่ความสามารถในการชำระหนี้คิดว่าคงติดตามทวงถามหนี้ได้อย่างแน่นอน เพราะก่อนที่จะได้เงินกู้มาก็ผ่านกระบวนการพิจารณาอนุมัติคำขอกู้จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านแล้ว และผู้กู้ทุกรายจะเป็นที่รู้จักมักคุ้นของคนในหมู่บ้านดี อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนี้มาตั้งแต่ดั้งเดิมจึงทำให้ไม่สามารถหนีหนี้ได้

4. สรุปผลการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

4.1 การบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

4.1.1 การเกิดกองทุน ผู้วิจัยประเมินโครงการแล้วพบว่าเกิดโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ตามนโยบายของรัฐบาลนั้นมีประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับประชาชนผู้ยากจน ผู้ขาดโอกาสทำให้หมู่บ้านยั้งมีเงินกองทุนหมุนเวียนสำหรับพัฒนาอาชีพของคนในชุมชน ก่อให้เกิดการสร้างงานในชุมชน ก่อให้เกิดการมีงานทำ ทำให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ไม่ต้องทิ้งครอบครัวไปทำงานต่างถิ่น

4.1.2 ระบบบริหารกองทุน ผู้วิจัยประเมินโครงการแล้วพบว่าตั้งแต่แรกตั้งกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งนั้นผ่านเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ผ่านการคัดเลือกคณะกรรมการโดยโปร่งใส กรรมการทุกคนมีความน่าเชื่อถือมีความรู้ความสามารถในการบริหารกองทุน ระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้านก็ชัดเจน ก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่บ้าน ร่วมมือร่วมใจกัน ปัญหาการทุจริตไม่มี คณะกรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารกองทุนของกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งยังไม่พบปัญหาใดๆ เกิดขึ้น

4.1.3 การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง ผู้วิจัยประเมินโครงการแล้วพบว่าคนในชุมชนรู้จักการพึ่งพาตนเอง นำเงินทุนที่ได้มาพัฒนาอาชีพของตนเพื่อต้องการให้เกิดความมั่นคงในอาชีพครอบครัว มีความสุขอยู่กันพร้อมหน้า ลดปัญหาสังคม ลดปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาอาชญากรรม ประชาชนรู้จักการแก้ปัญหาการเอาตัวรอดกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งเสริมเศรษฐกิจแบบพอเพียงก่อให้เกิดการอยู่ดีกินดี เมื่อประชาชนปากท้องอยู่ดีกินดีก็คาดการณ์ว่าจะช่วยลดปัญหาสังคมในทุก ๆ ด้าน

4.1.4 การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ พบว่า ปัญหาเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศได้รับการกระตุ้นจากโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติโดยประชาชนมีอาชีพที่มั่นคงเป็นหลักแหล่ง ไม่ย้ายถิ่นฐานส่งผลไปถึงเศรษฐกิจในระดับประเทศ ถึงแม้ว่าอาจจะยังไม่เห็นผลที่ชัดเจนแต่คาดว่าอีก 2-3 ปีข้างหน้า ต้องเห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมแน่นอน

4.1.5 การมีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง ผู้วิจัยประเมินโครงการแล้วพบว่าชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม ประชาชนอยู่ดีกินดี ไม่มีหนี้สิน ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง ประชาชนไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบโดยรัฐให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน

4.2 ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์

4.2.1 ปัจจัยด้านบวก มีดังนี้

1) ประชาชนในหมู่บ้านยังเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลและให้ความร่วมมือสนับสนุนเป็นอย่างดี เห็นได้จากการมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านบ้านอยู่ การเข้าร่วมประชุมประชาคมของหมู่บ้านชาวบ้านยังมีความตื่นตัวเป็นอย่างมาก

2) ผู้นำของหมู่บ้านมีความเข้มแข็ง มีความน่าเชื่อถือ และมีความรู้ความสามารถทุกคนให้ความเคารพนับถือเป็นที่ไว้วางใจของชาวบ้านยัง เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาหมู่บ้าน

3) ประชาชนในบ้านยังมีความสามัคคีรักใคร่กลมเกลียวกันเป็นอย่างดี ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเห็นได้จากการมีส่วนร่วมในงานประเพณีที่สำคัญชาวบ้านจะช่วยเหลือกันเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่องานของส่วนรวม

4) ประชาชนได้ลงมือปฏิบัติจริงเห็นได้จากมีร้านค้าเพิ่มขึ้น ชาวบ้านมีเงินซื้อพันธุ์ลูกหมูมาเลี้ยง และในช่วงนี้ชาวบ้านกำลังทำนาเพราะอยู่ในช่วงฤดูฝน ถึงแม้ส่วนน้อยจะนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์บ้างแต่คาดว่าเมื่อครบกำหนดชำระหนี้ต้องหาเงินมาชำระได้แน่นอน

4.2.2 ปัจจัยด้านลบ มีดังนี้

1) การปล่อยเงินกู้ของหมู่บ้านยังมีเงื่อนไขการชำระหนี้เป็นรายปีส่วนใหญ่ทำให้ไม่มีเงินหมุนเวียนในระบบต้องรอจนครบกำหนด 1 ปี ถึงจะได้เงินคืนและดอกเบี้ยคืนเข้าบัญชีทำให้ผู้ที่ต้องการจะกู้เงินเสียโอกาสไปเป็นปี

2) จำกัดวงเงินกู้ทำให้ไม่สามารถนำเงินไปลงทุนประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ได้

4.3 การเกิดองค์การเครือข่ายของการเรียนรู้ ประชาชนมีพัฒนาการในด้านการประกอบอาชีพ การบริหารเงินทุนให้เกิดประโยชน์ก่อกองขี้นมา มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมในระดับหมู่บ้านและส่งผลไปยังระดับประเทศก่อให้เกิดการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน

4.4 ความเข้มแข็งของชุมชน

4.4.1 ความเข้มแข็งของชุมชนตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด ผู้วิจัยประเมินโครงการแล้วพบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ช่วยทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง กระตุ้นการซื้อขายทำให้เงินหมุนเวียนในชุมชน ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น การช่วยเหลือพึ่งพาตนเองของชาวบ้าน ก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ การมีงานทำ ก่อให้เกิดความมั่นคงมีเสถียรภาพทางด้านเศรษฐกิจ ช่วยลดปัญหาของสังคม ช่วยลดปัญหาการว่างงาน ชาวบ้านบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ และเงินกองทุนยังคงอยู่ต่อไป

4.4.2 ความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในท้องถิ่นพบว่า ประชาชนไม่มีหนี้สิน มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ที่แน่นอนเพียงพอกับรายจ่าย ประชาชนมีงานทำมีอาชีพเสริมที่ก่อให้เกิดรายได้ ประชาชนไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบโดยรัฐยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือบ้าง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เนื้อหาในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอการสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ของการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ซึ่งประกอบไปด้วย 3 หัวข้อย่อยที่สำคัญ ได้แก่ สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

1. สรุป

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งตลอดระยะเวลา 9 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม 2544 – สิงหาคม 2545 สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.1. วัตถุประสงค์ เพื่อทราบว่าการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติบรรลุเป้าหมายมากน้อยเพียงใด หมู่บ้านยั้งมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หมู่บ้านยั้งมีความสามารถในการจัดการการบริหารกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ หมู่บ้านยั้งมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง เศรษฐกิจของหมู่บ้านยั้งได้รับการกระตุ้น และมีภูมิคุ้มกัน หมู่บ้านยั้งมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.2 วิธีดำเนินงาน ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมาย นโยบาย วัตถุประสงค์ และกฎระเบียบต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านยั้ง และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาข้อมูลจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านยั้ง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านยั้ง บริบทชุมชน กระบวนการดำเนินงาน สถานการณ์ปัจจุบันของกองทุนหมู่บ้านยั้ง ซึ่งผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานอยู่ ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน และกำหนดตัวบ่งชี้ ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล โดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบ บร. บางส่วนทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ขั้นที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วก็นำข้อมูลที่ได้อาจจัดแบ่งกลุ่มข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ดังนี้ ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน, ข้อมูลกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง, เอกสารของทางราชการ และ ข้อมูลเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3 ผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่ากองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งมีความยั่งยืนมีประสิทธิภาพในการบริหารในการจัดการกองทุนหมู่บ้านมีการสร้างงานและพัฒนาอาชีพ ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นมีเงินหมุนเวียนในหมู่บ้าน ชาวบ้านยั้งมีศักยภาพพึ่งพาตนเองได้ กองทุนหมู่บ้านมีประโยชน์สำหรับชาวบ้านผู้ที่ยากจนขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ชาวบ้านอยู่ดีกินดี แต่ชาวบ้านก็ยังต้องการผู้เชี่ยวชาญแนะนำเทคนิควิธีการประกอบอาชีพให้ ผู้ก

เงินจากกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้งได้นำเงินกู้ไปประกอบกิจกรรมจริง และแยกกิจกรรมดังกล่าวได้ 7 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ อาชีพทำนา ทำไร่ ค้าขาย เลี้ยงสัตว์ เย็บผ้า รับเหมาก่อสร้าง เพาะเห็ดฟาง ส่วนใหญ่สมาชิกผู้กู้ประกอบอาชีพดังกล่าวมาแต่ดั้งเดิมแล้วและนำเงินที่กู้ได้มาเป็นทุนในการพัฒนาอาชีพเดิมของตนเอง และยังมีเงื่อนไขต่อคนจนที่ขาดโอกาสเงื่อนไขของกองทุนก็ไม่มากนัก คาดหวังว่าเงินดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนให้ดีขึ้น

สำหรับกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้งนั้นมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ และกระจายเงินกู้อย่างทั่วถึงให้คนจนมีสิทธิที่จะขอกู้แต่อนุมัติให้กู้ในจำนวนเงินที่น้อยกว่าผู้อื่นเพื่อไม่เป็นการเสี่ยงรับภาระหนี้สูญ และที่สำคัญในการพิจารณาอนุมัติเงินกู้คือผู้กู้ต้องมีความน่าเชื่อถือ โดยอนุมัติให้กู้ต่ำสุดคือคนละ 10,000 บาท , 15,000 บาท และ 20,000 บาท เป็นจำนวนเยอะที่สุด

1.4 สถานะทางการเงินของกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง จะนำเสนอรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 ตารางแสดงสถานะทางการเงินกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง

รายการ	จำนวนเงิน
จำนวนเงินกองทุนทั้งหมด	1,000,000
เงินที่ปล่อยกู้	965,000
เงินที่กันไว้ฉุกเฉิน	35,000
เงินต้นที่ผู้กู้ชำระคืน	27,750
ดอกเบี้ยที่ผู้กู้ชำระคืน	1,517.55
เงินสดในบัญชีกองทุนฯ	64,267.55
เงินที่ผู้กู้ยังค้างชำระทั้งหมด	937,250
รวมเงินทั้งหมด	1,001,517.55

ที่มา : คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้ผึ้ง หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2545

ตารางที่ 5.2 ตารางแสดงการชำระเงินคืนเงินกู้ของสมาชิกผู้กู้รายเดือน จำนวน 1 ราย

ชื่อผู้กู้ : นางเปรี๊ยะ ไชโพธิ์ ได้รับโอนเงิน จำนวน 20,000 บาท เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2544

เดือน	ชำระคืนเงินต้น (บาท)	ชำระดอกเบี้ย (บาท)	เงินต้นค้างชำระ (บาท)
8 ตุลาคม 2544	-	-	20,000
พฤศจิกายน 2544	1,650	134	18,350
ธันวาคม 2544	1,650	122.95	16,700
มกราคม 2545	1,650	111.89	15,050
กุมภาพันธ์ 2545	1,650	100.84	13,400
มีนาคม 2545	1,650	89.78	11,750
เมษายน 2545	1,650	78.73	10,100
พฤษภาคม 2545	1,650	67.67	8,450
มิถุนายน 2545	1,650	56.62	6,800
กรกฎาคม 2545	1,650	45.56	5,150
สิงหาคม 2545	1,650	34.51	3,500
รวม	16,500	842.55	

ที่มา : คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้เหล็ก หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2545

ตารางที่ 5.3 ตารางแสดงการชำระเงินคืนของสมาชิกผู้กู้ราย 3 เดือน จำนวน 1 ราย

ชื่อผู้กู้ : นายพลอย ปลาโพธิ์ ได้รับโอนเงินจำนวน 15,000 บาท เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2544

เดือน	ชำระคืนเงินต้น (บาท)	ชำระดอกเบี้ย (บาท)	เงินต้นค้างชำระ (บาท)
26 พฤศจิกายน 2544	-	-	15,000
กุมภาพันธ์ 2545	3,750	300	11,250
พฤษภาคม 2545	3,750	225	7,500
สิงหาคม 2545	3,750	150	3,750
รวม	11,250	675	

ที่มา : คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านขี้เหล็ก หมู่ 1 ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา ณ วันที่ 30 สิงหาคม 2545

2. อภิปรายผล

2.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงประกอบไปด้วยการเกิดกองทุนหมู่บ้านบ้านบึง กองทุนหมู่บ้านบ้านบึงเกิดขึ้นได้โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในหมู่บ้านบึง เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งกองทุน การจัดเวทีประชาคมหมู่บ้าน การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน การปล่อยเงินกู้ มุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเป็นสมาชิกกองทุน และสมาชิกในหมู่บ้านบึงทุกคนรักใคร่สามัคคีกันดี และมีแนวโน้มว่าคนในชุมชนจะให้ความสำคัญกับกองทุนหมู่บ้านมาก และคิดว่ากองทุนหมู่บ้านบึงจะยั่งยืนต่อไป

2.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ ปัจจัยด้านบวก สมาชิกในหมู่บ้านบึงมีการรวมตัวรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง สมาชิกในหมู่บ้านบึงรักใคร่สามัคคีปรองดองกันดี ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมู่บ้านบึงมีผู้นำที่มีความเข้มแข็ง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านลบ สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนบางรายไม่ได้นำเงินไปประกอบกิจกรรมจริง บางคนนำไปใช้หนี้สิน แต่คาดว่าคงไม่มีปัญหาการผิดนัดชำระหนี้ วงเงินกู้มีจำกัดเฉพาะรายไม่เกิน 20,000 บาท ทำให้ไม่สามารถลงทุนในธุรกิจขนาดใหญ่ได้

2.3 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน สมาชิกในหมู่บ้านบึงมีความตื่นตัวกับโครงการกองทุนหมู่บ้าน ติดตามข่าวสารของกองทุนอยู่เสมอ มีการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในหมู่บ้านเกี่ยวกับข้อมูลของกองทุนซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ทันเหตุการณ์ สมาชิกในหมู่บ้านบึงมีความรับผิดชอบและส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินนอกระบบ ประชาชนมีความสามัคคีปรองดองกัน ให้ความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง เปิดโอกาสในทุกคนได้แสดงความคิดเห็น เคารพซึ่งกันและกัน ทำให้คนในชุมชนมีความสุข สมาชิกในชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

2.4 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ เมื่อโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านบึงตั้งขึ้นครบ 1 ปี แล้ว สมาชิกผู้กู้เงินกองทุนไปได้กระทำกิจกรรมตามคำขอกู้จริง ทำให้มีผลเกิดขึ้นตามมา คือ มีรายได้ มีการสร้างงานในชุมชน ก่อให้เกิดการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ทุกคนมีงานทำ จากสมาชิกรายเดือนที่กู้จำนวน 2 รายก็นำดอกเบี๊ยะมาผ่อนชำระให้ทุกเดือน ผู้กู้เงินที่ได้จากการประกอบอาชีพไปปลดเปลื้องภาระหนี้สินได้และเพิ่มศักยภาพให้กับตัวเองและครอบครัว วิธีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไปทุกคนต้องพึ่งตนเองขึ้นให้มากขึ้นและก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ก่อให้เกิดความสงบสุขในชุมชนและสังคม

2.5 ข้อคิดเห็นของชาวบ้านที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านบ้านบึง

2.5.1 ข้อคิดเห็นของกรรมการกองทุนหมู่บ้านบึงสมาชิกหมู่บ้านบึง คิดว่ากองทุนหมู่บ้านบึงของเราอยู่รอด และยังคงมีอยู่ต่อไป คงไม่มีใครหนีหนี้เพราะก็รู้จักกันหมดทุกคนในหมู่บ้านและก็มีบ้านกันอยู่ที่นี่ คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านบึงก็เป็นที่น่าเชื่อถือ

2.5.2 ข้อคิดเห็นของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านยั้ง คิดว่ากองทุนเงินล้านนี้มีประโยชน์สำหรับชาวบ้านที่ได้นำไปใช้ประโยชน์กันอย่างจริงจัง เงื่อนไขการกู้ไม่มากถ้าไปกู้ธนาคารคงได้ยากมาก สำหรับความอยู่รอดของกองทุนบ้านยั้งคิดว่าน่าจะยังคงมีอยู่ต่อไปเงินคงไม่หายไปไหน คงจะทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น มีประโยชน์มาก

2.5.3 ข้อคิดเห็นของสมาชิกผู้ไม่ได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านยั้ง คิดว่าเป็นนโยบายของรัฐบาลที่ดีมากจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะยาวทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ส่งเสริมการสร้างอาชีพ การมีงานทำ สร้างรายได้ มีทุนในการประกอบอาชีพ แต่บางคนก็ไม่ได้นำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพจริงนำเงินกู้เงินกองทุนมาเพื่อใช้หนี้ สำหรับความอยู่รอดของกองทุนตอนนี้ยังไม่พบปัญหาใด ๆ เพราะสมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่มีกำหนดชำระหนี้เป็นรายปีซึ่งยังไม่ถึงกำหนดชำระ แต่คิดว่าคงไม่มีปัญหาอะไรเพราะส่วนใหญ่ก็รู้จักกันคุ้นกันดี

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง ข้อแรกควรมีการพิจารณาด้านการส่งชำระเงินกู้ของสมาชิกเพราะส่วนใหญ่ คือ 51 ราย จากผู้กู้ 53 ราย มีกำหนดส่งชำระเป็นรายปี ซึ่งทำให้เงินไม่หมุนเวียนในบัญชี ต้องรอนจนครบปีถึงจะส่งเงินต้นและดอกเบี้ยทำให้สมาชิกท่านอื่นขาดโอกาสในการกู้เงิน ข้อเสนอแนะที่ 2 อัตราดอกเบี้ยของกองทุนหมู่บ้านยั้งจำนวนร้อยละ 8 ต่อปี คิดว่าน้อยเกินไป ซึ่งจะนำไปสู่ผู้กู้บางรายไม่กระตือรือร้นที่จะไปลงทุนให้ได้ประโยชน์งอกเงยขึ้นมา

3.2 ข้อเสนอแนะการจัดการการบริหารกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้ง คณะกรรมการควรกำกับดูแลผู้กู้แต่ละรายบ้างว่าได้นำเงินไปลงทุนจริงหรือไม่แต่ถ้าสมาชิกท่านใดมีความสามารถในการชำระหนี้พอก็ไม่จำเป็นต้องมีปัญหา

3.3 ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านบ้านยั้งควรนำเงินกู้ไปพัฒนากลุ่มข้าวเกรียบบ้านยั้งเพราะปัจจุบันกลุ่มข้าวเกรียบบ้านยั้งนั้นขาดความเข้มแข็งสมาชิกลดลง ไม่มีเงินลงทุน การขาดตลาดยังไม่กว้างพอ ซึ่งควรได้รับการสนับสนุนเพราะเป็นกลุ่มอาชีพที่สร้างชื่อเสียงให้กับหมู่บ้านยั้งให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ข้อเสนอแนะที่ 2 อาชีพต่าง ๆ ควรจัดฝึกอบรมเทคนิคการทำงานให้เพื่อเป็นการส่งเสริมการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 ข้อเสนอแนะการค้นคว้าวิจัยเพิ่มเติม ควรมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อประโยชน์ในภาพรวมของกองทุนหมู่บ้านในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล และระดับประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. **ชุดวิชาสารนิพนธ์**. 2545. นนทบุรี : เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา.(2545). **ชุดวิชาการวิจัยชุมชน**. นนทบุรี :เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานมาตรฐานการศึกษา. (2545). **ชุดวิชาการประเมินเพื่อการพัฒนา**. นครราชสีมา : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทศน์ทองการพิมพ์.
- กลุ่มบัณฑิตกองทุนตำบลบ้านโพธิ์. **โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน**. 17 มกราคม 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- กลุ่มบัณฑิตกองทุนตำบลบ้านโพธิ์. **โครงการแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน**. 30 มีนาคม 2545. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- “กองทุนหมู่บ้านต้องเป็นมากกว่ากองเงิน”. **มติชนสุดสัปดาห์**. มิถุนายน 2545, หน้า 25.
- “กองทุนหมู่บ้านสะกดบทเรียนสอนรัฐอย่าหวังผลเลิศหรู”. **ไทยรัฐ**. 8 พ.ย. 2544 , หน้า 8.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบ้านผู้่ง, **ข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านบ้านผู้่ง** (2544). (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี**.(2544). **คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อเตรียมจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง**. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, **สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี**. (2544). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ** .
- “คนจนอดหาผู้ต้าประกันไม่ได้”. **ไทยรัฐ**. 8 พ.ย. 2544 , หน้า 8.
- นงลักษณ์ เดชะพิพงษ์. 2545. “จุดเด่นจุดด้อยกองทุนหมู่บ้าน”. **วารสารการศึกษานอกโรงเรียน**, 2545. ฉบับที่ 12 (กันยายน 2544), หน้า 32-33.
- “แม้ว่ามีใหม่หัดบริหารประเทศ”. **มติชนสุดสัปดาห์**. (2545).
- ริสา โปร่งสันเทียะ. 2545. **รายงานศักยภาพชุมชนกับอนาคตกองทุนเงินล้าน** .รายงานประกอบการเรียนการสอนรายวิชาการวิจัยและชุมชนศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
- ศัลยา ประชาชาติ. 2545. “เศรษฐกิจโตขึ้น 0.80 %”. **มติชนสุดสัปดาห์** . 24-30 (มิถุนายน 2545), 16.
- “อัดการเมืองตั้งสมมุติฐานผิด”. **ไทยรัฐ**. 8 พ.ย. 2544 , หน้า